

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

25 ביולי 2005

199

י"ח בתמוז התשס"ה

עמוד

הצעת חוק שירות המדינה (משמעת) (תיקון מס' 12), התשס"ה-2005..... 1170

הצעת חוק מרשם האוכלוסין (תיקון מס' 9) (מסירת פרטי רישום לגוף הפועל על פי חיקוק), התשס"ה-2005 .. 1199

הצעת חוק שירות המדינה (משמעת) (תיקון מס' 12), התשס"ה-2005

1. תיקון סעיף 1 בחוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963 (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1 –

(1) לפני ההגדרה "חוק המינויים" יבוא:

"אחראי על המשמעת" – מי שמונה לפי הוראות סעיף 31;

(2) אחרי ההגדרה "חוק המינויים" יבוא:

"חוקר" – מי שמונה לפי הוראות סעיף 15;

(3) בהגדרה "משרד", בסופה יבוא "ולרבות יחידת סמך";

(4) בהגדרה "גוף מבוקר", במקום "רשות מקומית או גוף אחר" יבוא "גוף" ובמקום "עובדיהם" יבוא "עובדיו";

(5) אחרי ההגדרה "יחידת סמך" יבוא:

"מעשה" – לרבות מחדל;

"משכורת קובעת" – שכר העבודה המובא בחשבון לענין חישוב פיצויי פיטורים לפי סעיף 13 לחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963.²

ד ב ר י ה ס ב ר

בחקיקה, בנוגע לפעולותיהם של בתי משפט ובתי דין אחרים.

כללי

עיקר התיקונים המוצעים בהצעת חוק זו מביא לידי ביטוי את השינויים הנדרשים בחוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963 (להלן – חוק המשמעת) בעקבות המסקנות וההמלצות של הוועדה לבדיקת הטיפול המערכתי במשמעת בשירות המדינה, בראשות הפרופ' מרדכי קרמניצר, אשר מונתה על ידי שר האוצר ושר המשפטים, לפי בקשתם של נציגי שירות המדינה ופרקליטת המדינה (להלן – דו"ח ועדת קרמניצר).

התיקונים המוצעים משקפים, ברובם, מגמה של התקרבות הדין המשמעתי לדין הפלילי, בדרך של קבלת עקרונות מן הדין הפלילי לדין המשמעתי. ביטוי נוסף למגמה זו הוא עצם הדיון בתיקים בעלי אופי פלילי מובהק, אם כי לא ברמת חומרה גבוהה, בבית הדין למשמעת של עובדי המדינה (להלן – בית הדין), במקום לפני ערכאה פלילית.

הצעת חוק זו כוללת גם שורה של תיקונים בחוק המשמעת ובחוקים אחרים, בהסתמך על הלקחים שנלמדו מהניסיון שהצטבר במערך השפיטה המשמעתי בשירות המדינה, לרבות שינויים הנוגעים לסמכותו של בית הדין וסדרי הדיון שמתקיימים בו, וכן תיקונים המתחייבים משינויים שחלו לאחרונה, כגון הקמת יחידת חקירות בנציבות שירות המדינה בנפרד מיחידת התביעה, והתאמת חוק המשמעת לשינויים או להסדרים שחלו

¹ ס"ח התשכ"ג, עמ' 50; התשנ"ד, עמ' 82.

² ס"ח התשכ"ג, עמ' 136.

סעיפים 1, 31 ו-46, להגדרה "גוף מבוקר" ולסעיף 46

גוף מבוקר מוגדר כיום בסעיף 1 לחוק המשמעת כ"רשות מקומית או גוף אחר שחוק זה הוחל על עובדיהם כאמור בסעיף 75". לאור קיומו של חוק הרשויות המקומיות (משמעת), התשל"ח-1975, הקובע הוראות מקבילות להוראות שבחוק המשמעת לענין עובדי רשויות מקומיות, מוצע להשמיט מההגדרה "גוף מבוקר" שבסעיף 1 האמור את הרשויות המקומיות, וכן להשמיטן, בהתאם, מסעיף 75 לחוק המשמעת שענינו תחולת הוראות חוק המשמעת על עובדי גוף מבוקר.

להגדרה "משכורת קובעת" ולסעיף 31

משכורת קובעת מוגדרת כיום בסעיף 46(2) לחוק המשמעת, לענין פרק רביעי לחוק האמור, שענינו השעיה, כך:

"משכורת קובעת, בזמן פלוני" – המשכורת הקובעת שלפיה היתה משתלמת אותו זמן קיצבתו של העובד המושעה אילו יצא לקיצבה ביום השעייתו.

בשל המעבר בשירות המדינה מהסדר של "פנסיה תקציבית" להסדר של "פנסיה צוברת", ולאור קיומם של עובדים רבים מקרב עובדי המדינה המועסקים על פי חוזה מיוחד כאשר זכויותיהם הפנסיוניות, לרבות כספי פיצויי הפיטורים, מבוטחות בקרנות פנסיה או בביטוחי מנהלים, מוצע לשנות את ההגדרה של המונח "משכורת קובעת",

2. בסעיף 3 לחוק העיקרי –

תיקון סעיף 3

(1) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) לא ייכללו ברשימות כאמור בסעיף קטן (א), ולא ימונו כחברי בית הדין, עובד המדינה, עובד גוף מבוקר או הזכאי לקיצבת פרישה כאמור באותו סעיף קטן, אלא אם כן מתקיימים בו תנאים אלה:

(1) הוא ממלא או מילא תפקיד באחת מארבע הדרגות העליונות בסולם הדירוג בשירות המדינה או בגוף המבוקר, לפי הענין;

(2) הוא בעל ותק של חמש שנות עבודה לפחות בשירות המדינה או בגוף המבוקר, לפי הענין;

(3) הוא לא הורשע בעבירה פלילית או בעבירת משמעת שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי להתמנות כחבר בית הדין."

תיקון סעיף 4

3. בסעיף 4 לחוק העיקרי –

(1) בכותרת השוליים, במקום "אב בית הדין" יבוא "נשיא בית הדין";

(2) האמור בו יסומן "(א)", ובו, במקום "עובדי המדינה" יבוא "מי שמילאו תפקידים משפטיים בכירים בשירות המדינה או במוסד ממוסדותיה";

(3) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) נתפנה מקומו של נשיא בית הדין וכל עוד נשיא בית הדין החדש לא החל לכהן, או נעדר נשיא בית הדין מהארץ או שנבצר ממנו זמנית למלא את תפקידו, ימלא ממלא מקומו את התפקידים המוטלים על נשיא בית הדין וישתמש בסמכויות הנתונות לו לפי חוק זה."

תיקון סעיף 5

4. בסעיף 5 לחוק העיקרי, במקום "אב בית הדין" יבוא "נשיא בית הדין".

תיקון סעיף 6

5. בסעיף 6 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), במקום "אב בית הדין" יבוא "נשיא בית הדין";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "כשאב בית הדין" יבוא "כשנשיא בית הדין" ובמקום "אב בית הדין" יבוא "נשיא בית הדין";

ד ב ר י ה ס ב ר

קטן (א) תנאי כשירות כלשהם. הואיל ולכל חברי בית הדין סמכויות שפיטה, מוצע לתקן את סעיף 3 (א) לחוק המשמעת ולקבוע במסגרתו תנאי כשירות מינימליים לכהונה כחבר בית דין. במסגרת התיקון המוצע, לא ייכללו ברשימות לפי סעיף קטן (א) אלא מי שהוא עובד המדינה, עובד גוף מבוקר או הזכאי לקיצבת פרישה משירות המדינה שטרם מלאו לו שבעים שנים ושטרם חלפו חמש שנים מיום יציאתו לקצבה, שהוא בעל ניסיון ודרגה כמפורט בסעיף קטן (ג) המוצע, ואשר אינו בעל עבר פלילי או משמעותי.

שאינה מתאימה בנוסחה הנוכחי לגבי עובדים שאינם מועסקים בהסדר של "פנסייה תקציבית", ולהגדירה, לצורך הוראות שונות בחוק המשמעת, כשכר העבודה המובא בחשבון לענין חישוב פיצויי פיטורים לפי סעיף 13 לחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963 (להלן – חוק פיצויי פיטורים). במקביל, מוצע בסעיף 31 להצעת החוק למחוק את ההגדרה "משכורת קובעת" מסעיף 46א(2) לחוק המשמעת.

סעיף 2 סעיף 3 לחוק המשמעת, שענינו חברי בית הדין, קובע בסעיף קטן (א)(1) שברשימת המשפטנים אשר מתוכה ימונו חברי בית הדין יופיעו רק הכשירים להתמנות כשופטי בית משפט שלום. יחד עם זאת לא נקבעו לגבי שאר הרשימות שמתוכן ימונו חברי בית הדין המפורטות בפסקאות (2) ו-(3) של סעיף

סעיפים 3 עד 5, 1(1)6 ו-2(2), 2(2)8, 1(1)25, 2(2)29, 1(1)34.
1(1)36 ו-2(2)38

מוצע לשנות את המונח "אב בית הדין", הקיים בהוראות שונות בחוק המשמעת, במונח "נשיא בית הדין", בדומה

3) בסעיף קטן (ג), במקום הסיפה החל במילים "יתקיים הדיון" יבוא "רשאי יושב ראש המותב, מנימוקים שיירשמו, לקיים את הדיון בהעדרו של אותו חבר מותב, והוא רשאי, בשים לב לשלב שבו נמצא הדיון, להורות על הפסקת השתתפותו של חבר המותב האמור באותו הליך ולקבוע כי יש להמשיך את ההליך עם חבר מותב אחר; נשאר המותב מספר זוגי והיו הדעות שקולות, תכריע דעתו של יושב ראש המותב";

4) בסעיף קטן (ד), במקום "שאב בית הדין" יבוא "שנשיא בית הדין" ובמקום "אב בית הדין" יבוא "נשיא בית הדין".

הוספת סעיף 6א 6. אחרי סעיף 6 לחוק העיקרי יבוא:

6א. על אף הוראות סעיף 6, רשאי נשיא בית הדין להורות כי בית הדין ידון בתובענה בדין יחיד, אם הוא סבור כי מהות התובענה מצדיקה זאת; דן יחיד יתמנה בידי נשיא בית הדין מבין חברי בית הדין שמונו לפי סעיפים 3(א)1 או 4, ובלבד שלא יהיה עובד המשרד או הגוף המבוקר שהנאשם נמנה עם עובדיו."

תיקון סעיף 7 7. בסעיף 7 לחוק העיקרי –

1) בכותרת השוליים, בסופה יבוא "ודיני ראיות";

2) האמור בו יסומן "(א)" ואחריו יבוא:

"ב) בכל ענין של סדרי דין שאין לגביו הוראה אחרת לפי חוק זה או בחיקוק אחר החל על בית הדין, ובכל ענין שבדיני ראיות, למעט דיני חסינות עדים וראיות חסויים כאמור בפרק ג' לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971³, ינהג בית הדין בדרך הנראית לו טובה ביותר לעשיית משפט צדק."

ד ב ר י ה ס ב ר

מבקשת התביעה להטיל אמצעי משמעת חמורים, כגון פיטורי הנאשם מעבודתו, מוצע להסמיך את נשיא בית הדין להורות כי בית הדין ידון בתובענה בדין יחיד, אם הוא סבור כי מהות התובענה מצדיק זאת. כן מוצע לקבוע כי אמצעי המשמעת שבסמכותו של דן יחיד להטיל על עובד המדינה יהיו מצומצמים יותר לעומת אמצעי המשמעת שבסמכותו של מותב מורחב להטיל.

סעיף 7 בסעיף 7 לחוק המשמעת נקבע כי סדרי הדין של בית הדין ייקבעו בידי שר המשפטים. מכוח סעיף זה הותקנו תקנות שירות המדינה (משמעת) (סדרי הדין של בית הדין), התשכ"ד-1963 (להלן – תקנות המשמעת). המפרטות את סדרי הדין אשר לפיהן מתקיימים הדיונים בבית הדין, אך הוראות אלה, מטבען, אינן יכולות למצות את מכלול הנושאים שמפורטים בדיני הפרוצדורה ובדיני הראיות.

מוצע לפיכך לתקן את הסעיף האמור ולאפשר לבית הדין, בכל ענין של סדרי דין שאין לגביו הוראה אחרת לפי חוק המשמעת או בחיקוק אחר החל עליו, לנהוג בדרך הנראית לו טובה ביותר לעשיית משפט צדק. כן מוצע לקבוע הוראה דומה ביחס לדיני ראיות, למעט לעניין דיני חסינות עדים וראיות חסויים כאמור בפרק ג' לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971.

למונח הקיים בפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971.

כמו כן, ברוח המלצת דו"ח קרמניצר, מוצע להוסיף על דרישות הכשירות לתפקיד נשיא בית הדין וממלא מקומו, את הדרישה כי ייבחר מקרב מי שמילא תפקידים משפטיים בכירים בשירות המדינה או במוסד ממוסדותיה.

בנוסף, מוצע להוסיף הוראה בדבר הענקת סמכויות נשיא בית הדין לממלא מקומו, במקרה שנבצר ממנו למלא את תפקידו.

סעיף 6(3)

סעיף 6 לחוק המשמעת, שענינו הרכב המותבים של בית הדין, קובע בסעיף קטן (ג) כי המשך דיון במותב חסר טעון הסכמת הנאשם. מוצע לבטל את הצורך בהסכמת הנאשם, מאחר שהשיקולים האם להמשיך את הדיון במותב חסר נמצאים בתחום אחריותו של בית הדין.

סעיפים 6 ו-21(2) לפי סעיף 6(א) לחוק המשמעת, בית הדין דן במותבים של שלושה. הואיל ולא בכל התובענות קיימת הצדקה למנות מותב מורחב כאמור, במיוחד במקרים שבהם לא

³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, התשל"א, עמ' 421.

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

”(א) שר המשפטים רשאי להפסיק את כהונתו של חבר בית הדין שהורשע בעבירה פלילית או בעבירת משמעת שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי להמשיך בכהונתו, או שהושעה ממשרתו בשירות המדינה לפי הוראות סעיפים 47 או 48, ובלבד שנתן לחבר בית הדין הזדמנות לטעון את טענותיו לפניו או לפני מי שהוא הסמיכו לכך.”;

(2) בסעיף קטן (ב), במקום ”אב בית הדין” יבוא ”נשיא בית הדין”.

9. בסעיף 11 לחוק העיקרי, במקום ”8” עד ”11” יבוא ”9(א)(1), (2), (4) ו-(ב), 10, 11”.

תיקון סעיף 11

10. במקום סעיף 13 לחוק העיקרי יבוא:

החלפת סעיף 13

”הפסקת כהונה בשל מצב בריאות
13. שר המשפטים, בהתייעצות עם שר האוצר, רשאי להעביר חבר בית הדין מכהונתו, על יסוד חוות דעת של רופא ממשלתי כהגדרתו בפקודת בריאות העם, 1940, או של ועדת רופאים שימנה שר הבריאות או מי שהוא הסמיכו לכך, ולפיה חבר בית הדין אינו כשיר מבחינה רפואית לכהן בבית הדין; חבר בית הדין ימסור לרופא הממשלתי או לוועדת הרופאים, לפי דרישתם, כל ידיעות או תעודות בדבר מצב בריאותו בעבר או בהווה.”

11. במקום סעיף 15 לחוק העיקרי יבוא:

החלפת סעיף 15

”מינוי חוקרי משמעת
15. נציב השירות ימנה לענין חוק זה חוקרים שיפעלו למניעת עבירות משמעת ולגילויין, והכל על פי מידע או חשד לעבירה כאמור.
(ב) לא ימונה חוקר לפי הוראות סעיף קטן (א), אלא אם כן התקיימו שניים אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

שענינו אי-תלות בסדרי דין ובדיני ראיות, מוצע לתקן את סעיף 11 לחוק המשמעת ולבטל את ההפניה לסעיף 8 לחוק ועדות חקירה.

סעיף 10 לפי סעיף 13 לחוק המשמעת, שענינו סמכות להעביר מכהונה, רשאי שר המשפטים, בהתייעצות עם שר האוצר, להעביר חבר בית הדין מכהונתו על יסוד חוות דעת של ועדה רפואית ממונה בידי ועדת השירות, המעידה שמחמת מצב בריאותו נבצר ממנו למלא את תפקידו.

מוצע להחליף את הוראות הסעיף האמור, כך שהליך ההעברה מכהונה של חבר בית הדין מסיבות בריאותיות יהיה על יסוד חוות דעת של רופא ממשלתי או של ועדת רופאים, ולפיה הוא אינו כשיר מבחינה רפואית לכהן בבית הדין.

סעיף 11 סעיף 15 לחוק המשמעת קובע את אופן מינויים של חוקרי המשמעת, אך אינו קובע את תפקידיהם. מוצע להחליף את הוראות הסעיף האמור ולקבוע, לצד אופן המינוי גם את תפקידם של חוקרי המשמעת למניעת עבירות משמעת ולגילויין, על פי מידע או חשד לעבירה כאמור.

סעיף 8(1) סעיף 9 לחוק המשמעת, שענינו הפסקת כהונה, מסמיך בסעיף קטן (א) את שר המשפטים להפסיק את כהונתו של חבר בית הדין שהורשע בעבירה פלילית או בעבירת משמעת אם סבר כי אין זה ראוי שימשיך בכהונתו כחבר בית דין. מוצע להחליף את הסעיף האמור ולקבוע אמות מידה להפסקת הכהונה המתייחסות לחומרת העבירה ונסיבותיה. כמו כן, מוצע להסמיך את שר המשפטים להפסיק כהונה של חבר בית דין, אשר הושעה ממשרתו בשירות המדינה לפי סעיפים 47 או 48 לחוק המשמעת.

סעיף 9 סעיף 11 לחוק המשמעת שענינו סמכויות בית הדין קובע כי בכפוף לאמור בסעיף 7 לחוק המשמעת יהיו לבית הדין כל הסמכויות הנתונות לוועדת חקירה לפי סעיפים 8 עד 11 ו-27(ב) לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968 (להלן – חוק ועדות חקירה).

לאור התיקון המוצע לסעיף 7 לחוק המשמעת בסעיף 7 להצעת החוק (ר' דברי ההסבר לסעיף האמור) וכדי למנוע כפילות בינו לבין סעיף 8 לחוק ועדות חקירה

4 ע"ר 1940, תוס' 1, עמ' (ג) 191, (א) 239.

(1) משטרת ישראל לא הודיעה, בתוך חודש מפנייתו של נציב השירות אליה, כי היא מתנגדת למינויו מטעמים של ביטחון הציבור;

(2) הוא קיבל הכשרה מתאימה כפי שנקבעה בין נציב השירות לבין משטרת ישראל.

החלפת סעיף 16. 12. במקום סעיף 16 לחוק העיקרי יבוא:

”סמכויות חקירה 16. הורה נציב השירות לפי סעיף 31א(ג)2 או 32(ב)1 על פתיחה בחקירה, רשאי חוקר לחקור כל אדם הקשור לעבירת המשמעת או שעשויות להיות לו ידיעות הנוגעות לעבירה כאמור, וכן רשאי חוקר לדרוש מכל אדם כאמור להתייצב לפניו לשם חקירה ולמסור לו כל פרט, מסמך או ידיעה הנוגעים לעבירת המשמעת; על החקירה יחולו הוראות סעיפים 2 ו-3 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות)⁵, בשינויים המחויבים.”

הוספת סעיף 16א 13. אחרי סעיף 16 לחוק העיקרי, מעל הכותרת ”פרק שלישי: עבירות משמעת, שפיטה ועונשין” יבוא:

”סמכויות חיפוש 16א. (א) בסעיף זה – תפיסה

”חפץ” – כהגדרתו בפקודת מעצר וחיפוש;

”פקודת מעצר וחיפוש” – פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ”ט-1969;

”רשות ציבורית” – משרד או גוף מבוקר.

(ב) חוקר רשאי להיכנס ולחפש בחצרים של רשות ציבורית, אם יש לו יסוד סביר להניח שהדבר דרוש כדי למנוע עבירת משמעת או לצורך גילוי של עבירה כאמור, ובלבד שלא ייכנס למקום המוחזק על ידי מערכת הביטחון אלא ברשות שר הביטחון או מי שהוא הסמיכו לכך.

(ג) חוקר רשאי לתפוס בחצרים של רשות ציבורית –

(1) כל חפץ שיש לו יסוד סביר להניח שהוא רכוש הרשות הציבורית וכי מתקיים לגביו אחד מאלה:

(א) באותו חפץ נעברה עבירת משמעת או שהחפץ שימש לביצוע עבירת משמעת, איפשר ביצוע עבירה כאמור או יועד לביצועה;

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע להחליף את הוראות הסעיף האמור ולהרחיב את סמכויות החקירה של חוקרי המשמעת ולהעניק להם סמכויות חקירה נוספות, ובכלל זה את הסמכות לחקור כל אדם הקשור לעבירת משמעת לפי חוק זה או שעשויות להיות לו ידיעות הנוגעות לעבירת משמעת, וכן לדרוש ממנו להתייצב לפניו לשם חקירה ולמסור לו כל פרט, מסמך וידיעה הנוגעים לענין.

בנוסף מוצע להוסיף הוראה בסעיף 16א המוצע שתעניק לחוקרים סמכויות כניסה לחצרים של רשות ציבורית כהגדרתה המוצעת, וכן סמכויות חיפוש

סעיפים 13-112 סעיף 16 לחוק המשמעת, שענינו סמכויות חקירה, מעניק לחוקרים שמונו לפי סעיף 15 לחוק האמור סמכויות מוגבלות לפי פקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות). הניסיון המצטבר בעבודת חוקרי המשמעת לימד כי הם נתקלים בקושי מעשי לבצע את משימותיהם, הנובע ממחסור בסמכויות חקירה דומות לאלה המוענקות לחוקרים על פי חוקים אחרים.

5 חוקי א"י, פרק ל"ד, כרך א', עמ' 439, (א) 467.
6 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 12, התשכ"ט, עמ' 284.

(ב) החפץ עשוי לשמש כראיה בהליך לפי חוק זה בשל עבירת משמעת;

(ג) באותו חפץ מתבצעת עבירה פלילית, או בוצעה בו זה מקרוב עבירה כאמור;

(2) חפץ שאינו רכוש הרשות הציבורית, אם יש לו יסוד סביר להניח כי מתבצעת בו עבירת משמעת או עבירה פלילית, או בוצעה בו זה מקרוב עבירה כאמור.

(ד) נשיא בית הדין רשאי לתת צו לערוך חיפוש בכל בית או מקום של עובד רשות ציבורית, או של מי שהיה עובד רשות ציבורית ופרש מהשירות, אם החיפוש בו נחוץ כדי להבטיח הצגת חפץ, שהוא רכוש הרשות, לצורך חקירה של עבירת משמעת או הליך לפי חוק זה בשל עבירה כאמור, ובלבד ששקל את מידת הפגיעה בפרטיות הכרוכה בביצוע חיפוש כאמור.

(ה) צו חיפוש ישמש אסמכתה לכל חוקר לערוך חיפוש בבית או במקום לפי האמור בצו החיפוש, לתפוס כל חפץ הנחזה כמתואר בצו ולעשות בו כאמור בצו.

(ו) חוקר העורך חיפוש לפי צו חיפוש ומוצא חפץ שלא הוזכר בצו אך יש יסוד סביר להניח כי הוא רכוש הרשות הציבורית ונעברה בו או לגביו עבירת משמעת, רשאי לתפוס את החפץ ולהביאו לפני נשיא בית הדין, ונשיא בית הדין רשאי לצוות מה ייעשה בו כפי שיראה לנכון.

(ז) על חיפוש לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיפים 23א, 26 עד 28 ו־30 לפקודת מעצר וחיפוש, בשינויים המחויבים.

(ח) נתפס לפי הוראות סעיף קטן (ג) חפץ הקשור לביצוע עבירה פלילית, יועבר החפץ למשטרה בהקדם האפשרי לאחר תפיסתו; נתפס לפי הוראות סעיף זה חפץ אחר, יחולו הוראות אלה:

(1) נציב השירות רשאי, בכפוף להוראות פסקה (2), לשמרו עד אשר יוגש כראיה בהליך בשל עבירת משמעת לפי חוק זה;

(2) על פי בקשת חוקר שהוסמך לכך על ידי נציב השירות או על פי בקשת אדם התובע זכות בחפץ, רשאי בית הדין לצוות כי החפץ יימסר לתובע הזכות או לאדם פלוני או שינהגו בו אחרת כפי שיוורה בית הדין, והכל בתנאים שייקבעו בצו;

(3) אם בתוך שישה חודשים מיום תפיסת החפץ על ידי החוקר לא הוחל בהליכים לפי סעיפים 31א(ג) או 33א(א) שבהם עשוי החפץ לשמש ראיה, ולא ניתנה החלטה לגביו לפי הוראות

ד ב ר י ה ס ב ר

על חיפוש לפי סעיף 16א המוצע יחולו הוראות סעיפים 23א (חזירה לחומר מחשב), 26 עד 28 (הנוהל בעריכת חיפוש, רשימת החפצים שנמצאו ונוכחות התופס, בהתאמה) ו־30 (הוראת שופט לערוך חיפוש) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש)[נוסח חדש]. התשכ"ט-1969, בשינויים המחויבים.

ותפיסה, בדומה לסמכויות הנתונות לחוקרים הפועלים מכוח חוקים אחרים, וזאת על מנת שיוכלו לבצע טוב יותר את תפקידם על פי חוק המשמעת. כן מוצע לאפשר לחוקרי המשמעת לפנות לבית הדין לקבלת צו חיפוש בבית או במקום של עובד הרשות הציבורית, במקרים בהם החיפוש נחוץ כדי להבטיח הצגת חפץ שהוא רכוש הרשות, או לצרכי חקירה או הליך בגין עבירת משמעת.

פסקה (2). יחזיר נציב השירות את החפץ למי שממנו נלקח; ואולם רשאי בית הדין, על פי בקשת חוקר שהוסמך לכך על ידי נציב השירות, להאריך את התקופה בתנאים שיקבע;

(4) הוגש החפץ כראיה בהליך בשל עבירת משמעת לפי חוק זה, רשאי בית הדין, בין בפסק דינו בענין הנדון ובין בצו מיוחד, לצוות מה ייעשה בו;

(5) הוחל בהליכים לפי סעיפים 31א(ג) או 33א(א) ולא הוגש החפץ כראיה במסגרת אותם הליכים, רשאי בית הדין לצוות כאמור בפסקה (2); לא ניתן צו כאמור, יחזיר נציב השירות את החפץ למי שממנו נלקח.

תיקון סעיף 17 14. בסעיף 17(6) לחוק העיקרי, אחרי "קלון" יבוא "או שבית המשפט קבע לגביו כי עבר עבירה ולא הרשיעו בה, ובלבד שיש עמה קלון".

הוספת סעיפים 17א ו-17ב 15. אחרי סעיף 17 לחוק העיקרי יבוא:

"אחריות ממונה 17א. (א) נודע לממונה כי עובד המדינה הכפוף לו עבר עבירת משמעת שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה היה על הממונה לדווח עליה לממונה עליו או לגורם מוסמך, ידווח על כך למי מהם, בהקדם האפשרי.

(ב) נודע לממונה כי בכוונת עובד המדינה הכפוף לו לעשות מעשה המהווה עבירת משמעת כאמור בסעיף קטן (א), ינקוט אמצעים סבירים כדי למנוע את עשיית המעשה או את השלמתו; לענין זה דיווח של הממונה למי שממונה עליו או לגורם מוסמך ייחשב כנקיטת אמצעי סביר.

(ג) ממונה שלא נקט אמצעים סבירים למניעת עבירת משמעת או שלא דיווח על ביצועה, בניגוד להוראות סעיף קטן (א) או (ב). עבר אף הוא עבירת משמעת.

(ד) בסעיף זה –

ד ב ר י ה ס ב ר

בסדר קדימויות נמוך של פעילות המשרדים השונים ואף קיימת תופעה של "הקלת ראש" בקיום הוראות המשמעת וכללי האתיקה, והעדר תגובה מיידית והולמת מצד הממונים להפרות אלו.

לפיכך, מוצע להוסיף לחוק המשמעת הוראה, ולפיה ממונה על עובד המדינה אשם בעבירות משמעת, אם ידע כי עובד המדינה הכפוף לו עבר עבירת משמעת שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה היה עליו לדווח עליה לממונה עליו או לגורם מוסמך אחר, ולא עשה כן, או אם ידע כי בכוונת עובד המדינה הכפוף לו לעשות מעשה המהווה עבירת משמעת כאמור, ולא נקט אמצעים סבירים כדי למנוע את עשיית המעשה. לענין זה ייחשב דיווח של הממונה למי שממונה עליו או לגורם מוסמך אחר, על העבירה שביצע העובד הכפוף לו או על הכוונה לבצע, ייחשב כנקיטת אמצעי סביר.

סעיף 14 17 לחוק המשמעת, שענינו עבירות משמעת, קובע בפסקה (6) כי עובד מדינה אשר הורשע בעבירה שיש עמה קלון, אשם בעבירת משמעת. מוצע לתקן את הסעיף האמור כך שיאפשר לבית הדין למשמעת להרשיע בעבירה לפי סעיף זה גם אדם שבית המשפט קבע לגביו כי עבר עבירה בלי שהרשיעו בה, למשל, לפי סעיף 71א(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – חוק העונשין), ובלבד שבנסיבותיה יש קלון.

סעיף 15 לסעיף 17 המוצע

מדו"ח ועדת קרמניצר עולה, כי קיימת במערכת השירות הציבורי, על כלל יחידותיו, בעיה חריפה של חוסר מוטיבציה מצד הממונים להתמודד עם הפרות נורמות ומשמעת, וכן כי אין הדגשה ראויה של ההכרח לעמוד במשימות השירות ביעילות כנגזרת של חובות הנאמנות הציבורית וכחלק מהחובה לשמור על אמון הציבור. עוד מצוין בדו"ח כי נושא המשמעת נמצא

גורם מוסמך" – כל אחד מאלה:

(1) אחראי על המשמעת;

(2) נציב השירות;

(3) רשות אחרת המוסמכת לחקור על פי דין;

"ידיעה" – לרבות עצימת עיניים כמשמעותה בסעיף 20(ג)1 לחוק העונשין, התשל"ז-1977⁷ (בחוק זה – חוק העונשין);

"ממונה" – עובד המדינה אשר עובד המדינה אחר כפוף לו, בין במישרין ובין בעקיפין, בין מבחינה מינהלית ובין מבחינה מקצועית.

17. מי שהיה עובד המדינה, ולאחר פרישתו משירות המדינה עבר, בישראל או מחוץ לישראל, עבירה לפי חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969⁸, עבר עבירת משמעת.

תיקון סעיף 18

16. בסעיף 18 לחוק העיקרי –

(1) בכותרת השוליים במקום "שותפות" יבוא "צד";

(2) במקום "שותף" יבוא "צד" ובמקום "לפי פרק ה' לפקודת החוק הפלילי, 1936" יבוא "לפי סימן ב' בפרק ה' לחוק העונשין".

ביטול סעיפים
19 עד 30

17. סעיפים 19 עד 30 לחוק העיקרי – בטלים.

החלפת סעיף 31
והוספת סעיפים
א31 עד א31

18. במקום סעיף 31 לחוק העיקרי יבוא:

31. המנהל הכללי בכל משרד ימנה, באישור נציב השירות, אחד על המשמעת

מהמפורטים להלן, כאחראי על המשמעת באותו משרד:

(1) המשנה למנהל הכללי;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 17 לאור ההצעה למנות אחראי על המשמעת בכל אחד ממשרדי הממשלה, כמפורט בסעיף 18 להצעת החוק, ולנוכח הרחבת סמכויותיו של בית הדין למשמעת כמפורט בסעיף 22 להצעת החוק, מוצע לבטל את סעיפים 19 עד 30 לחוק המשמעת המסדירים את ועדות המשמעת. שינוי זה מתבקש גם לנוכח העובדה שועדות המשמעת אינן מופעלות כיום הלכה למעשה, כך שסעיפים אלה מהווים אות מתה בחוק המשמעת.

סעיף 18 לסעיף 31 המוצע

בהמשך להמלצות ד"ח ועדת קרמניצר לענין הרחבת תפקידו של הדרג המשרדי-מקצועי בהליכים המשמעתיים, מוצע להסמיך את המנהל הכללי בכל משרד למנות, באישור נציב שירות המדינה (להלן – נציב השירות), גורם משרדי בכיר מקרב הדרג המקצועי הקבוע (שמוצע להגדירו כ"אחראי על המשמעת") לקיים הליך משמעת ביחס למעשה שביצע עובד המדינה באותו משרד במהלך תפקידו בשירות המדינה או הקשור במישרין למילוי תפקידו, המהווה עבירת משמעת.

לסעיף 17 המוצע

סעיף 17 לחוק המשמעת קובע כי עובד מדינה אשר ביצע אחד או יותר מהמעשים המנויים בסעיף האמור אשם בעבירת משמעת. הניסיון מלמד כי רוב ההפרות של האיסורים המנויים בחוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969 (להלן – חוק הגבלות לאחר פרישה), מתבצעות לאחר פרישת העובד וטמונה בהן פגיעה חמורה בתדמית השירות הציבורי.

לפיכך, מוצע להוסיף בסעיף 17 המוצע עבירת משמעת נוספת, שענינה עבירה לפי חוק הגבלות לאחר פרישה, שעבר מי שהיה עובד המדינה לאחר פרישתו משירות המדינה.

סעיף 16 מוצע לתקן את סעיף 18 לחוק המשמעת, שענינו שותפות לעבירת משמעת, ולהתאימו להוראות סימן ב' בפרק ה' לחוק העונשין, שענינו צדדים לעבירה.

7 ס"ח התשל"ז, עמ' 226.
8 ס"ח התשכ"ט, עמ' 144.

(2) סגן מנהל בכיר למינהל ומשאבי אנוש;

(3) סגן מנהל יחידת סמך למינהל ומשאבי אנוש.

31א. (א) כל אדם רשאי להגיש תלונה בדבר חשד לביצוע עבירת משמעת בידי עובד המדינה, לאחראי על המשמעת במשרד שבו מועסק אותו עובד.

הגשת תלונה
לאחראי על
המשמעת
והליכים
בעקבותיה

(ב) הוגשה לאחראי על המשמעת תלונה לפי הוראות סעיף קטן (א) או נודע לו בדרך אחרת על חשד לביצוע עבירה כאמור באותו סעיף קטן, יודיע על כך, בכתב, לנציב השירות, בסמוך לאחר שהוגשה התלונה או שנודע לו על החשד כאמור.

(ג) נמסרה לנציב השירות הודעה לפי הוראות סעיף קטן (ב), רשאי הוא לעשות כל אחד מאלה:

(1) להחזיר את הענין לאחראי על המשמעת ולהורות לו להמשיך ולטפל בו;

(2) להורות לחוקר לפתוח בחקירה באותו ענין או להעביר את הטיפול בענין לרשות אחרת המוסמכת לחקור על פי דין, ובלבד שקיבל את הסכמתה לכך;

(3) לסגור את התיק, אם סבר שאין בו ענין לציבור.

(ד) הורה נציב השירות לאחראי על המשמעת, לפי הוראות סעיף קטן (ג)1, לטפל בענין מסוים, יודיע האחראי על המשמעת, בכתב, לעובד המדינה הנוגע בדבר, על עבירת המשמעת המיוחסת לו.

(ה) מצא האחראי על המשמעת כי מעשה של עובד המדינה, שבוצע במהלך תפקידו בשירות המדינה או הקשור במישרין למילוי תפקידו, מהווה עבירת משמעת לפי חוק זה, רשאי הוא לנקוט נגד העובד אחד או יותר מאמצעי משמעת אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

באותו ענין, להעביר את הענין לטיפול של רשות אחרת המוסמכת לחקור בו על פי דין (למשל משטרת ישראל) או לסגור את התיק, מחוסר ענין לציבור.

האחראי על המשמעת רשאי, אם מצא כי מעשה של עובד המדינה שבוצע במהלך תפקידו בשירות המדינה או הקשור במישרין למילוי תפקידו, מהווה עבירת משמעת לפי חוק המשמעת, לנקוט נגד העובד את אמצעי המשמעת המפורטים בסעיף המוצע, ובלבד שניתנה לעובד שלו מיוחסת עבירת המשמעת הזדמנות לטעון את טענותיו, בכתב או בעל פה, לפניו.

בהתאם להצעה, ההליכים לפני האחראי על המשמעת לא יהיו כפופים לדיני הראיות ולסדרי הדין וכן לא יותר לעובד להיות מיוצג בידי עורך דין בהליכים לפניו, אלא באישור נציב השירות, מטעמים מיוחדים שיירשמו.

לסעיף 31א המוצע

לפי המוצע, רשאי כל אדם להגיש תלונה בדבר חשד לביצוע עבירת משמעת בידי עובד המדינה, לאחראי על המשמעת במשרד שבו מועסק אותו עובד.

הצעה זו מרכזית וחיונית למימוש המלצות ועדת קרמניצר, ומטרתה להקנות כלים יעילים ומעשיים למנהלים המקצועיים של המשרדים ויחידות הסמך בשירות המדינה, להתמודד עם בעיות משמעתיות מקומיות, האופייניות בכלל המסגרות הארגוניות בהן מתקיימים יחסי עובד-מעביד.

לפי המוצע, האחראי על המשמעת יודיע בכתב לנציב השירות על כל תלונה שהוגשה לו לפי סעיף זה או על חשד לביצוע עבירת משמעת שנודע לו בדרך אחרת. נציב השירות רשאי להורות לאחראי על המשמעת להמשיך ולטפל בענין, להורות לחוקר לפתוח בחקירה

(1) התראה;

(2) נזיפה;

(3) מניעת יציאתו להשתלמויות, או לפעילויות אחרות הנערכות על ידי המשרד או שלהשתתפות בהן נדרש אישור המשרד, והכל לתקופה שלא תעלה על שנה מיום ההחלטה;

(4) הוצאתו לחופשה בשכר, ואם ביקש זאת העובד או שלא עומדים לרשותו ימי חופשה בשכר – לחופשה בלא שכר, והכל לתקופה שלא תעלה על שבעה ימים מיום ההחלטה;

(5) הטלת מגבלות לענין ביצוע תפקידו, לתקופה שלא תעלה על שנה מיום ההחלטה;

(6) העברתו למשרה אחרת או למקום עבודה אחר במשרד, לתקופה שלא תעלה על שנה מיום ההחלטה, ובלבד שלא ייפגעו דרגתו או משכורתו;

(7) הקפאת דרגתו לתקופה שלא תעלה על שנה מיום ההחלטה;

(8) הפקעת משכורתו בסכום שלא יעלה על החלק השנים עשר ממשכורתו הקובעת, לתקופה שלא תעלה על שישה חודשים.

(ו) לא ינקוט האחראי על המשמעת אמצעי משמעת כאמור בסעיף קטן (ב). אלא לאחר שניתנה לעובד המדינה שלו מיוחסת עבירת המשמעת הזדמנות לטעון טענותיו, בכתב או בעל-פה, לפניו.

(ז) ייצוג עובד המדינה על ידי עורך דין, בהליכים לפני האחראי על המשמעת, יהיה רק ברשות נציב השירות ומטעמים מיוחדים שיירשמו.

(ח) האחראי על המשמעת לא יהיה כפוף לדיני הראיות, ויפעל בדרך הנראית לו מועילה ביותר לבירור הענין הנדון לפניו.

(ט) אמצעי משמעת לפי סעיף זה לא ייחשב כאמצעי משמעת לענין סעיף 6.

31ב. (א) אחראי על המשמעת יודיע, בכתב, לעובד המדינה שלו מיוחסת עבירת משמעת על החלטתו בענינו, ויעביר העתק מההחלטה לנציב השירות.

החלטת אחראי על המשמעת והשגה על ההחלטה

(ב) עובד המדינה הרואה את עצמו נפגע מהחלטת אחראי על המשמעת, רשאי להשיג על כך לפני נציב השירות.

(ג) נציב השירות רשאי, מיזמתו או על פי השגה של עובד המדינה כאמור בסעיף קטן (ב), לבטל את החלטת האחראי על המשמעת, כולה או חלקה, לשנותה, להחזיר את הענין עם הוראות לאחראי על המשמעת או להורות על הגשת תובענה לבית הדין באותו ענין.

ד ב ר י ה ס ב ר

השירות. נציב השירות רשאי לבטל את החלטת האחראי על המשמעת, כולה או חלקה, לשנותה או להחזירה לאחראי על המשמעת עם הוראות.

לסעיף 31ב המוצע

מוצע לאפשר לעובד המדינה הרואה עצמו נפגע מהחלטת האחראי על המשמעת, להשיג על כך לפני נציב

31.ג. (א) ההליכים לפני אחראי על המשמעת יופסקו ויועברו לדיון לפני בית הדין, בהתקיים כל אחד מאלה:

(1) נציב השירות הורה לעשות כן, מיוזמתו או על פי פניה של האחראי על המשמעת, מפאת חומרתה של עבירת המשמעת, מהותה, נסיבותיה או השלכותיה הציבוריות, או לשם מניעת עיוות דין;

(2) עובד המדינה שלו מיוחסת עבירת המשמעת ביקש להעביר את הדיון לבית הדין.

(ב) הופסקו ההליכים לפני האחראי על המשמעת לפי סעיף קטן (א), לא יישמשו דברים שנמסרו במסגרת אותם הליכים ראייה בהליך לפני בית הדין.

19. במקום סעיף 32 לחוק העיקרי יבוא:

32. (א) מבלי לגרוע מהוראות סעיף 31א(א), רשאי כל אדם להגיש תלונה לנציב השירות בדבר חשד לביצוע עבירת משמעת בידי עובד המדינה. והליכים בעקבותיה

(ב) נודע לנציב השירות, על פי תלונה כאמור בסעיף קטן (א) או בדרך אחרת, על חשד לביצוע עבירה כאמור באותו סעיף קטן, רשאי הוא לעשות כל אחד מאלה:

(1) להורות על פתיחה בחקירה;

(2) להורות לאחראי על משמעת לטפל בענין;

(3) להעביר את הטיפול בענין לרשות אחרת המוסמכת לחקור על פי דין, ובלבד שקיבל את הסכמתה לכך;

(4) לסגור את התיק, אם סבר שאין בו ענין לציבור.

(ג) חומר שהושג בחקירה בעבירת משמעת, יעבירו החוקר לתובע.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 31 המוצע

לפיכך, מוצע לבטל את מוסד הקובלנה, בכל מקום בו הוא מוזכר בחוק המשמעת, ולהחליפו בהסדר דומה להסדר הקבוע בסעיפים 58 ו-59 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן – חוק סדר הדין הפלילי). דהיינו, הליכים משמעתיים ייפתחו באמצעות הגשת תלונה לאחראי על המשמעת או לנציב השירות, לפי סעיפים 31א(א) או 32(א) לחוק המשמעת, בהתאמה, או אם הורה נציב השירות על פתיחה בחקירה, לאחר שנודע לו, בדרך אחרת (שלא באמצעות תלונה), על ביצוע עבירת משמעת בידי עובד המדינה.

כמו כן, מוצע לעגן בסעיף 32(ג) המוצע את סמכות התובע להורות לחוקר להוסיף ולחקור אם מצא שיש צורך בכך לשם החלטה בדבר העמדה לדיון משמעתית או לשם ניהול יעיל של ההליך המשמעתית.

מוצע לקבוע כי ההליכים לפני האחראי על המשמעת יופסקו ויועברו לבית הדין אם ביקש זאת עובד המדינה שלו מיוחסת עבירת משמעת או אם נציב השירות סבר, מיוזמתו או על פי פניה של האחראי על המשמעת, כי יש להפסיק את ההליכים לפני האחראי על המשמעת ולהעבירם לבית הדין הופסקו ההליכים כאמור, לא יישמשו דברים שנמסרו במסגרת אותם הליכים ראייה בהליך לפני בית הדין.

סעיף 19

סעיף 32 לחוק המשמעת, שענינו קובלנה, קובע מי רשאי להגיש קובלנה על עבירת משמעת שעבר עובדה מדינה. הקובלנה היא מעין הליך פרוצדוראלי נוסף בטרם הגשת התובעה. הליך זה התגלה כמיותר ומסורבל, המעכב את הטיפול בתיקים המשמעתיים.

(ד) הועבר חומר חקירה לתובע לפי הוראות סעיף קטן (ג), רשאי התובע להורות לחוקר להוסיף ולחקור, אם מצא שיש צורך בכך לשם החלטה בדבר העמדה לדין משמעתי או לשם ניהול יעיל של ההליך המשמעתי.

תיקון סעיף 33

20. בסעיף 33 לחוק העיקרי –

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

”(א) (1) ראה תובע שהועבר אליו חומר חקירה לפי הוראות סעיף 32(ג) כי קיימות ראיות מספיקות כדי להעמיד את עובד המדינה לדין משמעתי, יגיש לבית הדין תובענה, אלא אם כן סבר שנסיונות הענין אינן מצדיקות הגשת תובענה כאמור.

(2) סבר תובע שהועבר אליו חומר חקירה כאמור בסעיף קטן (א) כי אין מקום להגיש תובענה לבית הדין, רשאי הוא, באישור נציב השירות, לעשות כל אחת מהפעולות המנויות בסעיף 32(2) עד (4).”;

(2) בסעיף קטן (ב), אחרי ”(א)” יבוא ”(1)“.

תיקון סעיף 34

21. בסעיף 34 לחוק העיקרי –

(1) האמור בו יסומן ”(א)” ובו –

(א) אחרי פסקה (4) יבוא:

”(א4) הוצאה לחופשה, בשכר או שלא בשכר, לתקופה שלא תעלה על עשרים ואחד ימים;”;

(ב) בפסקה (5), במקום הסיפה החל במילים ”על החלק השישי” יבוא ”על ארבע משכורות קובעות, ובלבד שהסכום החודשי שיופקע לא יעלה על שליש ממשכורתו הקובעת של העובד או על השיעורים הקבועים בסעיף 8 לחוק הגנת השכר, התשי”ח-1958” (בחוץ זה – חוק הגנת השכר), לפי הנמוך מביניהם;”;

(ג) בפסקה (6), במקום הסיפה החל במילים ”בהגבלת זמן” יבוא ”או העברתו למשרד אחר, בתיאום עם המנהל הכללי של אותו משרד או מי שהוא מינה לכך”;

(ד) בפסקה (7), המילים ”לאחר העברה למשרה אחרת או למקום עבודה אחר, – יימחק;”;

(ה) פסקה 11 – תימחק;

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

”(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), התקיים הדיון בבית הדין לפני דן יחיד לפי הוראות סעיף 6א, רשאי הדן יחיד להורות על אחד או אחדים מאמצעי המשמעת

ד ב ר י

סעיף 21(1) סעיף 34 לחוק המשמעת, שענינו הטלת אמצעי משמעת על ידי בית הדין, קובע את אמצעי המשמעת שבית הדין מוסמך להחליט עליהם. מוצע לתקן את הסעיף האמור ולהגדיל את סכום הפקעת המשכורת שרשאי בית הדין לקבוע לפי פסקה (5), ובלבד שהסכום החודשי שיופקע לא יעלה על השיעורים הקבועים בסעיף 8 לחוק הגנת השכר, התשי”ח-1958. כמו כן מוצע לאפשר לבית הדין, בפסקה (א4) המוצעת, להורות על הוצאת עובד המדינה לחופשה, בשכר או שלא בשכר, לתקופה שלא תעלה על 21 ימים.

סעיף 20 סעיף 33 לחוק המשמעת, שענינו הגשת תובענה, מסדיר את סמכות תובע להגיש תובענה לבית הדין, על בסיס חומר הראיות שלפניו. מוצע לעגן בסעיף האמור את סמכות התובע, אם סבר כי אין מקום להגיש תובענה לבית הדין, להעביר את הענין לטיפולו של רשות אחרת המוסמכת לחקור על פי דין או לטיפולו של האחראי על המשמעת, או לסגור את התיק מחוסר ענין לציבור.

9 ס”ח התשי”ח, עמ’ 86.

המפורטים בפסקאות (1) עד (7) של סעיף קטן (א), ואולם אין הוא רשאי להורות על הפקעת משכורת לפי הוראות פסקה (5) של אותו סעיף קטן בסכום העולה על שתי משכורות קובעות של העובד."

22. אחריו סעיף 34 לחוק העיקרי יבוא:

34א. (א) החליט בית הדין לפטר נאשם לפי הוראות סעיף 34(א)(8), רשאי הוא להורות בגזר הדין שהפיטורים יהיו על תנאי; נאשם שהוטל עליו אמצעי משמעת של פיטורים על תנאי, לא יינקט נגדו אמצעי המשמעת האמור אלא אם כן עבר, בתוך תקופה שנקבעה בגזר הדין ואשר לא תפחת משנה ולא תעלה על שלוש שנים (בסעיף זה – תקופת התנאי) אחת מעבירות המשמעת שנקבעו בגזר הדין (בסעיף זה – עבירה נוספת), והורשע בשל עבירה כאמור בתוך תקופת התנאי או לאחריה.

"פיטורים על תנאי

(ב) תקופת התנאי תתחיל ביום מתן גזר הדין, אלא אם כן הורה בית הדין אחרת.

(ג) הטיל בית הדין אמצעי משמעת של פיטורים על תנאי, רשאי הוא, נוסף על כך, להטיל על הנאשם אחד או אחדים מאמצעי המשמעת המפורטים בסעיף 34(א)(1) עד (7).

(ד) נאשם שנידון לפיטורים על תנאי לפי סעיף קטן (א), והורשע בשל עבירה נוספת בפסק דין חלוט, יורה בית הדין על הפעלת הפיטורים על תנאי.

(ה) בית דין שהרשיע נאשם בשל עבירה נוספת ולא החליט על פיטוריו כאמור בסעיף 34(א)(8) בשל אותה עבירה רשאי, על אף הוראות סעיף קטן (ג) ובמקום להורות על הפעלת הפיטורים על תנאי, להורות, מטעמים מיוחדים שיירשמו, על הארכת תקופת התנאי או חידושה לתקופת תנאי אחת נוספת, אם שוכנע שבנסיבות הענין לא יהיה צורך להפעיל את הפיטורים על תנאי.

34ב. (א) נאשם שהוטל עליו אמצעי משמעת של פיטורים כאמור בסעיף 34(א)(8), וכן מי שעבר עבירת משמעת בעת שהיה עובד המדינה ופרש מהשירות בטרם הגיעו לגיל פרישה ובטרם ניתן פסק דין של בית הדין

שלילה או הקטנה של קיצבת פרישה

ד ב ר י ה ס ב ר

ומאידיך להתחשב בנסיבותיו של הנאשם או של ביצוע העבירה, מוצע לאפשר לבית הדין להטיל על נאשם אמצעי משמעת של פיטורים על תנאי, המאפשר במקרים המתאימים לפטר עובד אם עבר במהלך תקופת התנאי, את אחת מהעבירות שבשלן הוטל אמצעי משמעת זה. יצוין כי הוראה דומה קבועה בסעיף 18 לחוק הרשויות המקומיות (משמעת) התשל"ח-1978.

לסעיף 34 המוצע

מוצע להסמיך את בית הדין בחוק המשמעת, נוסף על אמצעי המשמעת הקבועים בסעיף 34 לחוק המשמעת, גם להורות על שלילת קיצבת הפרישה של נאשם, כולה או חלקה. סמכות דומה קיימת היום בסעיפים 15(4) ו-15(5) לחוק שירות המדינה (גימלאות) [נוסח משולב], התשל"ל-1970 (להלן – חוק הגימלאות), אך מוצע להעבירה לחוק

בנוסף, מוצע לבטל את פסקה (11) של סעיף 34 לחוק המשמעת, המאפשרת לבית הדין להטיל אמצעי משמעת על עובד בדרך של פרסום פסק הדין של בית הדין בענינו, וזאת לאור עקרון פומביות ההליך המשפטי המקובל.

סעיף 22 לסעיף 34 המוצע

אמצעי המשמעת החמור ביותר שניתן לבית הדין מוסמך להטיל כיום לפי סעיף 34 לחוק המשמעת, הוא פיטורים. לא אחת מתלבט בית הדין בין הטלת אמצעי המשמעת של פיטורים ובין הטלת אמצעי משמעת אחרים המפורטים בסעיף האמור, ומחליט בסופו של דבר להימנע מפיטוריו של עובד, לנוכח ההשלכות החמורות שיש לאמצעי זה על מעמדו של הנאשם כעובד המדינה. לפיכך, כדי לאפשר לבית הדין להביע מחד את מורת רוחו מחומרת עבירת המשמעת שביצע הנאשם,

בענינו, רשאי בית הדין להורות גם על שלילת זכאותו לקיצבת פרישה לפי חוק שירות המדינה (גימלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970⁶⁵, כולה או חלקה, כפי שיקבע.

(ב) החלטת בית הדין כאמור בסעיף קטן (א) תעמוד בתוקפה לתקופה שיקבע בית הדין או עד למועד שבו הגיע מי שלגביו ניתנה ההחלטה לגיל פרישה, לפי המוקדם מביניהם; ואולם אם ניתנה החלטה כאמור בשל הרשעה בעבירה לפי סעיף 617(6), רשאי בית הדין, מנימוקים מיוחדים שיירשמו, להורות כי החלטתו תעמוד בתוקפה לתקופה ארוכה מהתקופה האמורה, כפי שיקבע.

(ג) בסעיף זה, "גיל פרישה" – כמשמעותו בחוק גיל פרישה, התשס"ד-2004⁶⁶.

תיקון סעיף 35

23. בסעיף 35 לחוק העיקרי –

(1) בכותרת השוליים, אחרי "השבה" יבוא "וחיוב בפיצויים";

(2) האמור בו יסומן "(א)", ובו, במקום "בסעיף 34" יבוא "בסעיפים 34(א), 34א או 34ב", אחרי "ושמהעביד זכאי להם" יבוא "או לחיבו בתשלום פיצויים בשל נזק לרכוש שנגרם עקב מעשיו כאמור", במקום "בשיעור שלא יעלה על שש משכורות חודשיות של העובד" יבוא "בשיעור שלא יעלה על הסכום הקבוע בסעיף 77 לחוק העונשין", הקטע החל במילה "התמורה" עד המילים "או בשיעורים" – יימחק, אחרי "ובלבד" יבוא "שהסכום החודשי שהנאשם יחויב בתשלומו לא יעלה על השיעורים הקבועים בסעיף 8 לחוק הגנת השכר" ובמקום "שאם" יבוא "ושאם";

(3) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

(ב) החליט בית הדין להטיל על נאשם אמצעי משמעת לפי סעיף 34(א) בשל עבירת משמעת לפי סעיף 17, רשאי הוא, בעת הטלת אמצעי המשמעת או בסמוך לאחר מכן, להורות, לאחר ששמע את טענות בעלי הדין לענין זה, כי על הנאשם להשיב לאוצר המדינה את שווי הטבות הפרישה שקיבל עקב פרישתו מהשירות,

ד ב ר י ה ס ב ר

דין עש"מ 2104/98 יאיר מנחם נ' עיריית ירושלים (עבודה עליון, כרך נ"ז, עמ' 710) הדין בסמכות של בית הדין לשלול פיצויי פיטורים מהעובד לאחר שפרש מן השירות).

בנוסף מוצע לקבוע כי החלטת בית הדין בענין שלילה, מלאה או חלקית, של קיצבת פרישה כאמור, תעמוד בתוקפה עד הגיע הנידון לגיל פרישה, כמשמעותו בחוק גיל פרישה התשס"ד-2004. ואולם בית הדין יהיה רשאי, במקרים של הרשעה בעבירה לפי סעיף 617(6) לחוק המשמעת ומנימוקים מיוחדים שיירשמו, להורות כי החלטתו תעמוד בתוקפה למשך תקופה ארוכה מהתקופה האמורה, כפי שיקבע.

סעיף 23 בהמשך לחוק שירות המדינה (משמעת) (תיקון מס' 9), התשנ"ד-1994 (ס"ח התשנ"ד, עמ' 82). שבו הוסף סעיף 35 לחוק המשמעת, שענינו השבה, וכדי לחזק את המטרה הגלומה בו, שלא יצא חוטא נשכר, מוצע להוסיף על סמכות בית הדין לחייב

המשמעת, שהוא החוק הדין בסמכויות של בית הדין להטיל אמצעי משמעת על עובדי המדינה. בהתאם מוצע, בסעיף 46 להצעת החוק, לתקן את פסקה (4) של סעיף 15 לחוק הגימלאות ולבטל את פסקה (5) שבו (ר' דברי ההסבר לסעיף 46).

בנוסף, מוצע להבהיר, כי בית הדין מוסמך לשלול קיצבה כאמור גם לגבי נאשם שעבר עבירת משמעת בעת היותו עובד המדינה ופרש משירות המדינה בטרם ניתן פסק דין משמעתי באותו ענין. הבהרה זו היא ברוח פסיקת בית המשפט העליון בעש"מ 5534/00 אורי בנית נ' מ"י (עבודה עליון, כרך נט, עמ' 43), שבה קבע בית המשפט כי כדי להרתיע את עובד המדינה מפני ביצוע עבירת משמעת, עליו לדעת כי גם אם יפרוש משירות המדינה, לאחר ביצוע עבירת המשמעת, הוא יהיה צפוי גם להורדה בדרגה שתפגע בגימלה (ור' לענין זה גם פסק

10 ס"ח התש"ל, עמ' 65.

11 ס"ח התשס"ד, עמ' 46.

כולן או חלקן, בסכום שיקבע בית הדין, אשר לא יעלה על סכום השווה למשכורתו הקובעת של העובד ערב פרישתו מהשירות, כשהוא מוכפל בשש; לענין זה, "הטבות פרישה" – זכויות הניתנות למי שפרש משירות המדינה מעבר לזכויות המגיעות לו על פי דין.

(ג) הסכומים האמורים בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) ייגבו בדרך של ניכוי ממשכורתו של הנאשם, מקיצבתו או מפיצויי פיטוריו, לפי הענין, או בהתאם להוראות חוק המרכז לגביית קנסות (אגרות והוצאות), התשנ"ה-1995¹², הכל כפי שיקבע בית הדין.

תיקון סעיף 36 24. בסעיף 36 לחוק העיקרי, בסופו יבוא "ואשר לא יעלה על הסכום שקבע שר המשפטים לפי סעיף 80(ב) לחוק העונשין".

תיקון סעיף 37 25. בסעיף 37 לחוק העיקרי –

(1) בכותרת השוליים, במקום " אב בית הדין" יבוא " נשיא בית הדין";

(2) האמור בו יסומן "(א)", ובו, במקום הקטע החל במילים "שלא על מנת" עד המילים "לשם עשיית משפט צדק" יבוא "וראה נשיא בית הדין שמתקיימים התנאים שקבע שר המשפטים לפי סעיף קטן (ג)";

(3) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) מינה בית הדין לעובד המדינה סניגור לפי הוראות סעיף קטן (א). יחולו על המדינה הוצאות שכרו של הסניגור כפי שנקבעו בתקנות לפי סעיף קטן (ג).

(ג) שר המשפטים יקבע אמות מידה לענין מינוי סניגור לעובד המדינה כאמור בסעיף קטן (א), וכן הוראות לענין שיעור שכרו של סניגור שמונה כאמור."

ד ב ר י ה ס ב ר

חוב לפי חוק המרכז לגביית קנסות (אגרות והוצאות), התשנ"ה-1995.

סעיף 24 סעיף 36 לחוק המשמעת, שענינו הוצאות ההגנה, קובע כי בית הדין רשאי לצוות כי אוצר המדינה ישלם לעובד המדינה את הוצאות הגנתו, אם שוכנע בית הדין שלא היה יסוד להגשת התובענה. בסעיף האמור לא נקבעו אמות מידה לענין גובהו של הסכום שישולם כאמור.

מוצע לקבוע שבית הדין יסתמך לענין גובה הסכום המרבי על סכומי המקסימום שנקבעו לענין הוצאות פיצויים מאוצר המדינה לפי סעיף 80(ב) לחוק העונשין.

סעיף 25(2) ו-3 סעיף 37 לחוק המשמעת הן במינוי סניגור על ידי בית הדין.

הסעיף האמור מאפשר לאב בית הדין למנות סניגור לעובד המדינה, אם הדבר רצוי למען עשיית משפט צדק, אך שלא על מנת לקבל שכר. בפועל, הסניגור הממונה מקבל שכר מקופת המדינה בסכומים שנקבעים, מזמן לזמן, על ידי החשב הכללי במשרד האוצר, שאם לא כן – לא הייתה אפשרות מעשית למנות סניגורים לנאשמים חסרי אמצעים.

נאשם בהשבה בעת הטלת אמצעי משמעת לפי סעיף 34 או בסמוך לכך, גם את האפשרות לחייבו בפיצויים, אם ראה בית הדין כי הדבר צודק וראוי בנסיבות הענין. כמו כן, מוצע להחליף את תקרת גובה ההשבה או הפיצויים שניתן לחייב בהם (העומדת כיום על שש משכורות חודשית של העובד). בתקרה הקבועה בסעיף 77 לחוק העונשין.

כמו כן, מוצע להוסיף לבית הדין סמכות להורות לנאשם שעבר על הוראות סעיף 17 לחוק המשמעת (עבירות לפי חוק הגבלות לאחר פרישה), להשיב לאוצר המדינה את שווי הטבות הפרישה (זכויות הניתנות למי שפרש משירות המדינה מעבר לזכויות המגיעות לו על פי דין) שקיבל עקב פרישתו מהשירות, כולן או חלקן, בסכום שיקבע בית הדין אשר לא יעלה על סכום השווה למשכורתו הקובעת של העובד ערב פרישתו מהשירות, כשהוא מוכפל ב-6.

לפי המוצע, ייגבו הסכומים האמורים בסעיף זה בדרך של ניכוי ממשכורתו של הנאשם, מקיצבתו או מפיצויי פיטוריו לפי הענין, ובאין לבית הדין אפשרות לנכות מאחד מהסכומים האמורים – בדרך שבה גובים

12 ס"ח התשנ"ה, עמ' 170.

”צו הבאה 39. (א) נאשם או מי שהוזמן להעיד בבית הדין, שלא התייצב או שלא המציא מסמך לבית הדין אם הצטווה לעשות כן, רשאי בית הדין, אם שוכנע כי אותו אדם נמנע מלבווא או מלהמציא את המסמך בלא הצדק סביר, לצוות על הבאת המסמך לפני בית הדין (בסעיף זה – צו הבאה). במועד שיקבע בצו.

(ב) על צו הבאה יחולו ההוראות לפי סעיף 73 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ”ד-1984¹³, בשינויים המחויבים.”

תיקון סעיף 41

27. בסעיף 41 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (ב), במקום הסיפה החל במילים ”לשם שמירה על בטחון המדינה” יבוא ”מכל אחד מהטעמים האלה:

- (1) לשם שמירה על בטחון המדינה או יחסי החוץ שלה;
  - (2) לשם הגנה על המוסר;
  - (3) לשם הגנה על ענינו של קטין או חסר ישע, כהגדרתם בסעיף 368 לחוק העונשין;
  - (4) לשם שמירה על פעילותו התקינה של שירות המדינה;
  - (5) לשם הגנה על ענינו של מתלונן או נאשם בעבירת מין או בעבירה לפי החוק למניעת הטרדה מינית, התשנ”ח-1998¹⁴;
  - (6) לשם מניעת הרתעתו של עד מלהעיד עדות חופשית או מלהעיד בכלל.”;
- (2) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

”(ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב), נפגע עבירה זכאי להיות נוכח בדיון בבית הדין בענין העבירה שממנה נפגע, הנערך בדלתיים סגורות לפי הוראות אותו סעיף קטן, וכן זכאי הוא שאדם המלווה אותו, לפי בחירתו, יהיה נוכח עמו בדיון כאמור; אולם רשאי בית הדין, מטעמים מיוחדים שיירשמו, שלא לאפשר את נוכחותו של נפגע העבירה או של האדם המלווה אותו בדיון בבית הדין; לענין זה, ”נפגע עבירה” – כמשמעותו בתקנות לפי סעיף 43א.”

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיפים
27 ו-30
מוצע להעניק לבית הדין סמכות ישירה להוציא צווי הבאה כנגד נאשם או מי שהוזמן להעיד אשר לא התייצב בבית הדין או שלא המציא מסמך שצווה להביא לבית הדין. וזאת במקום הסמכות בסעיף 9(א) לחוק ועדות חקירה הנתונה כיום לבית הדין לפי סעיף 11 לחוק המשמעת. סמכות דומה נתונה לבית הדין למשמעת של משטרת ישראל בסעיף 151 לפקודת המשטרה [נוסח חדש]. התשל”א-1971. עם זאת, מוצע להשאיר על כנה את הסמכות הנתונה לבית הדין לפי סעיף 11 לחוק המשמעת, להטיל קנס על מי שלא התייצב לדיון לפי סעיף 11 לחוק ועדות חקירה.

לפיכך, מוצע לתקן את הסעיף האמור, לבטל בו את הכלל של ייצוג על ידי סניגור בלא קבלת שכר, ולהסמיך את שר המשפטים לקבוע אמות מידה ללענין מינוי סניגורים לפי סעיף, ושכר טרחתם.

סעיף 26
סעיף 39 לחוק המשמעת, שענינו סירוב להעיד או להגיש מסמך, קובע הסדר מורכב ומסורבל לכפיית התייצבות לפני בית הדין, לשם מסירת עדות או הגשת מסמך. הסמכות להוציא צו כאמור נתונה לבית משפט השלום שבאזור מתגורר אותו אדם, על פי בקשת היועץ המשפטי לממשלה.

13 ס”ח התשמ”ד, עמ’ 198.

14 ס”ח התשנ”ח, עמ’ 166.

28. בסעיף 41ה(א) לחוק העיקרי, ברישה, במקום "עשירית ממשכורתו החודשית" יבוא "מחצית ממשכורתו הקובעת" ובמקום "מאלה" יבוא "מהמפורטים להלן, ובלבד שהסכום החודשי שיופקע לא יעלה על רבע ממשכורתו הקובעת של העובד או על השיעורים הקבועים בסעיף 8 לחוק הגנת השכר, לפי הנמוך מביניהם".

תיקון סעיף 43 – 29. בסעיף 43 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), במקום "מהיום השלושים" יבוא "מהיום הארבעים וחמישה";

(2) בסעיף קטן (ז), במקום "אב בית הדין" יבוא "נשיא בית הדין ואחרי "37" יבוא "(א)".

הוספת סעיף 443 – 30. אחרי סעיף 43 לחוק העיקרי יבוא:

"החלת הוראות חוק זכויות נפגעי עבירה
443. שר המשפטים רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, להחיל, בתקנות, את הוראות חוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א-2001¹⁵, כולן או חלקן, על הליכים משמעותיים לפי חוק זה, בתיאומים ובשינויים כפי שיקבע."

תיקון סעיף 446 – 31. בסעיף 46 לחוק העיקרי, פסקה 2 – תימחק.

תיקון סעיף 47 – 32. בסעיף 47 לחוק העיקרי –

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

קרי עבירות מין ו/או עבירות אלימות וכן עבירות של הטרדה מינית. החלת הוראות החוק האמור לענין הליכים משמעותיים תבטיח את זכויותיהם של נפגעי עבירת המשמעת לקבלת סיוע מיוחד שיאפשר להם לקבל מידע על ההליך המשמעותי ולמסור את תגובתם.

סעיף 28 סעיף 41 לחוק המשמעת, שענינו זילות בית הדין, מאפשר בסעיף קטן (א) לבית הדין להפקיע ממשכורתו של עובד המדינה, אשר ביצע אחד או יותר מהמעשים המנויים בפסקאות (1) עד (4) של אותו סעיף והמהווים זילות בית הדין, סכום שלא יעלה על עשירית ממשכורתו החודשית. מוצע להגדיל את הסכום שרשאי בית הדין להפקיע ממשכורתו של עובד במקרים של זילות בית הדין, לסכום שלא יעלה על מחצית ממשכורתו הקובעת של העובד, כהגדרתה המוצעת בסעיף 1 להצעת החוק, ובלבד שהסכום החודשי שיופקע לא יעלה על רבע ממשכורתו הקובעת של העובד או על השיעורים הקבועים בסעיף 8 לחוק הגנת השכר. התיקון המוצע נועד להפוך את הסמכות הנתונה לבית הדין בסעיף 41 לחוק המשמעת, לאפקטיבית יותר.

סעיף 29(1) מוצע להאריך את התקופה הקבועה בסעיף 43(א) לחוק המשמעת להגשת ערעור על החלטת בית הדין, לבית המשפט העליון, מ-30 ימים ל-45 ימים.

סעיף 32 לאור ביטול מוסד הקולבנה כמוצע בהצעת חוק זו, מוצע לקבוע את מועד הפתיחה בחקירה משמעתית נגד עובד המדינה בעבירה

בסעיף 41 לחוק המשמעת, נקבע עקרון פומביות הדיון בפני בית הדין, בכפוף לסמכות בית הדין להורות על עריכת הדיון, כולו או חלקו, בדלתיים סגורות, בהתקיים אחת או יותר מהעילות המצדיקות זאת, כמפורט בסעיף קטן (ב) של הסעיף האמור.

מוצע, בסעיף 27 להצעת החוק, לתקן את הסעיף האמור ולהוסיף לעילות הקבועות בו, בדומה לתיקון שבוצע לאחרונה בחוק בתי המשפט, עילה של הגנה על ענינו של מתלונן או נאשם בעבירת מין או בעבירה לפי החוק למניעת הטרדה המינית, התשנ"ח-1998. כן מוצע לאמץ את העיקרון הקבוע בחוק בתי המשפט, ולאפשר לבית הדין לערוך דיון בדלתיים סגורות אם הדיון הפומבי עלול להרתיע עד מלהעיד עדות חופשית או מלהעיד בכלל.

עם זאת, מוצע לאמץ את ההסדר הקבוע בסעיף 15 לחוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א-2001 (להלן – חוק זכויות נפגעי עבירה), ולקבוע כי נפגע עבירה ומלווה מטעמו, לפי בחירתו, זכאים להיות נוכחים בדיון בבית הדין בענין העבירה שממנה נפגע, הנערך בדלתיים סגורות, אלא אם כן החליט בית הדין אחרת, מטעמים מיוחדים שיירשמו. הוראה זו תיכנס לתוקפה לאחר התקנתן של תקנות לפי סעיף 43 המוצע בסעיף 30 להצעת החוק, שבהן ייקבע האופן שבו יוחלו הוראות חוק זכויות נפגעי עבירה, על הליכים משמעותיים לפי חוק המשמעת, במקרים שבהם קיים קורבן לעבירת המשמעת,

15 ס"ח התשס"א, עמ' 183.

"(א) הורה נציב השירות לפי סעיף 31א(ג)2 או 32(ב)1 על פתיחה בחקירה נגד עובד המדינה בשל עבירת משמעת שלדעת נציב השירות מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, יש בה כדי לפגוע פגיעה של ממש בשירות המדינה או באמון הציבור בו, או נפתחה נגד עובד המדינה חקירה פלילית בשל עבירה כאמור, רשאי נציב השירות, לאחר שהתייעץ עם היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, להשעות את עובד המדינה ממשרתו בשירות המדינה."

(2) בסעיף קטן (ד), אחרי "במקום להשעותו" יבוא "ליטול ממנו סמכויות הנתונות לו במסגרת תפקידו או" ובמקום הסיפה החל במילים "לעבודה אחרת" יבוא " לתפקיד אחר במשרדו או במשרד אחר, ובלבד שלא תיפגע משכורתו הקובעת";

(3) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ד1) (1) נציב השירות רשאי, לאחר שהתייעץ עם היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, להורות לעובד המדינה שלא להתייצב במקום עבודתו לתקופה שלא תעלה על חמישה עשר ימים, אם שוכנע כי טעמים מיוחדים מצדיקים זאת; נציב השירות רשאי להאריך את התקופה האמורה בתקופות נוספות, ובלבד שסך כל התקופות לא יעלה על שלושים ימים.

(2) הורה נציב השירות כאמור בפסקה (1), ייחשבו הימים שבהם נעדר עובד המדינה מעבודתו בשל אותה הוראה, כימי חופשה לפי חוק חופשה שנתית, התשי"א-1951¹⁶; ואולם אותם ימים לא ייגרעו ממכסת ימי החופשה המגיעה לעובד המדינה לפי כל דין או הסכם קיבוצי החל עליו."

(4) אחרי סעיף קטן (ה) יבוא:

"(ה1) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (ה), ישקול נציב השירות, בהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, בתום שישה חודשים מיום מתן החלטה על השעיית עובד המדינה לפי סעיף זה, את האפשרות להפסיק את ההשעיה באותו מועד; החליט נציב השירות שלא להפסיק את ההשעיה במועד כאמור, ישקול מחדש, בהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, אחת לתשעה חודשים, את האפשרות להפסיק את ההשעיה."

ד ב ר י ה ס ב ר

חקירה פלילית או משמעתית נגדו, מוצע להעניק לנציב השירות סמכות הוראות לעובד שלא להגיע למקום עבודתו לתקופה מוגבלת, לאחר שהתייעץ בנדון עם היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו. הימים שבהם נעדר העובד מעבודתו בשל הוראה כאמור, ייחשבו כימי חופשה לפי חוק חופשה שנתית, התשי"א-1951, אך לא ייגרעו ממכסת ימי החופשה המגיעה לו לפי הוראות כל דין או הסכם קיבוצי (לפסקה (3) המוצעת).

עוד מוצע לקבוע בסעיף 47(ד1) כי נציב השירות ישקול, בהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, את האפשרות להפסיק את השעיית עובד המדינה בתום ששה חודשים ממועד ההחלטה על ההשעיה; החליט נציב השירות שלא להפסיק את ההשעיה כאמור, ישקול מחדש אחת לתשעה חודשים מאותו מועד את האפשרות להפסיק את ההשעיה. הוראה זו נועדה למנוע את התמשכותה של ההשעיה מעבר לנדרש (לפסקה (4) המוצעת).

שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה יש בה כדי לפגוע פגיעה של ממש בשירות המדינה או באמון הציבור בו, או את מועד הפתיחה בחקירה פלילית בשל עבירה כאמור, כעילה שבה רשאי נציב השירות להשעות את העובד ממשרתו בשירות המדינה לפי סעיף 47(א) לחוק המשמעת (לפסקה (1) המוצעת).

כמו כן מוצע לתקן את סעיף 47(ד) ולהסמיך את נציב השירות ליטול מהעובד סמכויות הנתונות לו במסגרת תפקידו או להעבירו לתפקיד אחר במשרדו או במשרד אחר, לתקופה ובתנאים שייקבעו, כחלופות להשעייתו (לפסקה (2) המוצעת).

בנוסף, מאחר שלעתים מתעורר הצורך להרחיק את עובד המדינה ממקום עבודתו בשל חשד לביצוע עבירה פלילית או משמעתית חמורה, וזאת עוד בטרם נפתחה

¹⁶ ס"ח התשי"א, עמ' 234.

(1) בסעיף קטן (א), במקום הקטע החל במילה "ביודעין" עד המילים "יש עמה קלון" יבוא "עבר עבירה פלילית או עבירת משמעת שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה יש בה כדי לפגוע פגיעה של ממש בשירות המדינה או באמון הציבור בו", אחרי "להשעותו" יבוא "ממשרתו בשירות המדינה" ובמקום "ארבעה עשר ימים" יבוא "שלושים ימים";

(2) בסעיף קטן (ב), אחרי "רשאי השר" יבוא "ליטול מעובד המדינה סמכויות הנתונות לו במסגרת תפקידו או", במקום "לעבודה אחרת" יבוא "לתפקיד אחר" המילים "במשרה שאליה רשאי נציב השירות להעבירו לפי סעיף 47" – יימחקו, ובסופו יבוא "ובלבד שלא תיפגע משכורתו הקובעת של העובד";

(3) בסעיף קטן (ג), אחרי "השר רשאי" יבוא "באישור נציב השירות שינתן לאחר התייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה או בא כחור", במקום "ההשעה או" יבוא "ההשעה, נטילת הסמכויות או" ובמקום "שלושים" יבוא "תשעים".

תיקון סעיף 49 34. בסעיף 49 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), במקום "אב בית הדין" יבוא "נשיא בית הדין" ובמקום "שאב בית הדין" יבוא "שנשיא בית הדין";

(2) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"ה) הוראות סעיף זה לא יחולו על עובד כאמור בסעיף קטן (א). לגבי התקופה שבה הוא נתון במעצר, או לגבי התקופה שבה הוא נושא עונש מאסר בפועל או שבה הוא נושא עונש מאסר בעבודת שירות לפי חוק העונשין או בעבודה צבאית לפי חוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955".

תיקון סעיף 54 א 35. בסעיף 54 לחוק העיקרי, הסיפה החל במילים "אולם אלה" – תימחק.

ד ב ר י ה ס ב ר

העונשין או בעבודה צבאית לפי חוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955.

סעיף 35 סעיף 54 לחוק המשמעת, שענינו פיצויי פיצויים של מושעה שהורשע ופוטרו, קובע כי מושעה שהורשע בבית הדין ופוטרו עקב ההרשעה, לא תבוא בחשבון תקופת השעייתו לצורך קביעת פיצויי הפיצויים, ואולם הפיצויים יחושבו לפי המשכורת הקובעת בחודש ההשעיה האחרון שלפני הפיצויים. משכורת קובעת מוגדרת כיום בסעיף 46 לחוק המשמעת כמשכורת הקובעת שלפיה היתה משתלמת אותו זמן קיצבתו של העובד המושעה אילו יצא לקיצבה ביום השעייתו.

לאור החלפת ההגדרה "משכורת קובעת", כמוצע בסעיף 41) להצעת החוק, והגדרתה כשכר העבודה המובא בחשבון לענין חישוב פיצויי פיצויים לפי סעיף 13 לחוק פיצויי פיצויים, מוצע למחוק את הסיפה לענין חישוב הפיצויים בהתאם למשכורת הקובעת.

סעיף 33 סעיף 48 לחוק המשמעת דן בסמכות השר הממונה על עובד המדינה (להלן – השר), להשעותו השעיה דחופה, או להעבירו לעבודה אחרת באותו משרד במשרה שאליה רשאי נציב השירות להעבירו לפי סעיף 47, והכל לתקופות שלא יעלו, במצטבר, על 30 ימים. מוצע להתאים את העילות לענין השעיה או העברה כאמור לעילות לענין השעיית עובד המדינה בידי נציב השירות, לפי התיקון המוצע לסעיף 47 לחוק המשמעת. כמו כן, מוצע לאפשר לשר להאריך את משך תקופת ההשעיה או ההעברה כאמור עד ל-90 ימים, באישור נציב השירות.

סעיף 34(2) סעיף 49 לחוק המשמעת, שענינו תשלום המשכורת בתקופת ההשעיה, קובע הוראות לענין תשלום משכורת לעובד מושעה בתקופת ההשעיה. מוצע להוסיף הוראה ולפיה לא תשולם משכורת לעובד שהשעה נציב השירות או שהשעה שופט לפי סעיף 43(ב). הנמצא בתקופת מעצר או מאסר או הנושא עונש מאסר בעבודת שירות לפי חוק

¹⁷ ס"ח התשט"ו, עמ' 171.

- (1) ברישה, במקום "אב בית הדין" יבוא "נשיא בית הדין";
 (2) בפסקה (2), בכל מקום, המילה "חדשות" – תימחק, והסיפה החל במילים "ולא יכלו" – תימחק;
 (3) אחרי פסקה (3) יבוא:

(4) "התעורר חשש של ממש כי בהרשעה נגרם לנידון עיוות דין."

37. בסעיף 61 לחוק העיקרי, בכל מקום, המילים "או מחדל" – יימחקו. תיקון סעיף 61

38. בסעיף 61א לחוק העיקרי – תיקון סעיף 62

- (1) בסעיף קטן (א), במקום "קובלנה על אדם לפי סעיף 32" יבוא "תובענה נגד עובד המדינה לפי סעיף 33(א)(1)", המילים " או מחדל" – יימחקו, במקום "לאב בית הדין" יבוא "לנשיא בית הדין" ובמקום "הקובלנה" יבוא "התלונה";
 (2) בסעיף קטן (ב), במקום "לאב בית הדין" יבוא "לנשיא בית הדין";
 (3) במקום סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו אם החליט בית הדין, על פי בקשת עובד המדינה שנגדו הוגשה תובענה כאמור באותו סעיף קטן או על פי בקשת היועץ המשפטי לממשלה, כי נסיבות המקרה מצדיקות להקדים הליכים לפי חוק זה להליכים פליליים."

39. בסעיף 62 לחוק העיקרי, המילים "אלא בנסיבות האמורות בסעיפים 27 ו'28" – יימחקו. תיקון סעיף 62

40. בסעיף 63 לחוק העיקרי, בכל מקום, המילים "או מחדל" – יימחקו. תיקון סעיף 63

41. במקום סעיף 64 לחוק העיקרי יבוא: החלפת סעיף 64

"התיישנות 64. (א) לא יתחילו בהליכים משמעותיים לפי חוק זה נגד עובד המדינה, בהתקיים אחד מאלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

בית הדין, על פי בקשת היועץ המשפטי לממשלה, ניתן להקדים הליכים לפי חוק המשמעת להליכים פליליים. סעיף זה יוצר מצב לא ראוי ולפיו עובד המדינה שעליו הוגשה הקובלנה יכול לחייב את בית הדין, לעתים אף בניגוד להמלצת היועץ המשפטי לממשלה, לדון בענינו בטרם הסתיימו ההליכים הפליליים בשל אותו מעשה או מחדל. לפיכך, מוצע לקבוע כי הליכים משמעותיים יוקדמו להליכים פליליים אם החליט בית הדין, על פי בקשת האדם שעליו הוגשה הקובלנה או על פי בקשת היועץ המשפטי לממשלה, כי נסיבות המקרה מצדיקות להקדים הליכים לפי חוק המשמעת להליכים פליליים.

סעיף 41 סעיף 64 לחוק המשמעת, שענינו התיישנות, קובע כי עבירת משמעת תתיישן אם חלפו שנתיים או יותר מיום שנודע לגורמים המנויים בסעיף על העבירה ועד שהוגשה קובלנה לפי סעיף 32 לחוק המשמעת או תלונה לפי סעיף 22 לחוק

סעיפים 36(2) ו-1(3) סעיף 56 לחוק המשמעת, שענינו דיון חוזר בפטורים או בפסילה, מפרט את העילות לקיומו של דיון חוזר בענינו של נידון. מוצע להוסיף לרשימת העילות כאמור עילה נוספת, כאשר קיים חשש של ממש כי בהרשעה נגרם לנידון עיוות דין. הוראה דומה קיימת בסעיף 31(א)(4) לחוק בתי המשפט, כאחת העילות לקיומו של משפט חוזר. כן מוצע להתאים את נוסח פסקה (2) של סעיף 56 לחוק המשמעת, לנוסחו של סעיף 31(א)(2) לחוק בתי המשפט.

סעיפים 38(1) ו-1(3) סעיף 61א לחוק המשמעת, דן ביחס שבין הליך משמעותי להליך פלילי המתנהלים בשל אותו מעשה או מחדל של עובד המדינה. בהתאם לעקרון שנקבע בסעיף האמור, הליך פלילי יהיה קודם להליך משמעותי, אלא אם כן התקיימה אחת מהעילות הקבועה בסעיף 61א(ג), ולפיו בהסכמת האדם שעליו הוגשה הקובלנה או בהתאם להחלטת

(1) חלפו שלוש שנים מהיום שבו נודע לנציב השירות על הגשת תלונה נגד עובד המדינה לפי סעיף 31א(א) או מהיום שבו הוגשה תלונה לנציב השירות לפי סעיף 32א(א), או שחלפו שלוש שנים מהיום שבו נודע לנציב השירות, בדרך אחרת, על חשד לביצוע עבירת משמעת בידי אותו עובד;

(2) חלפו חמש שנים מיום ביצוע עבירת המשמעת.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א) –

(1) רשאי היועץ המשפטי לממשלה, על פי בקשת נציב השירות ומטעמים מיוחדים שיירשמו, לאשר לנציב השירות להורות על פתיחה בהליכים משמעתיים נגד עובד המדינה אף אם חלפו חמש שנים מיום ביצוע עבירת המשמעת, אם שוכנע כי נציב השירות לא ידע, בתוך תקופת חמש השנים האמורה, על הגשת התלונה נגד העובד או על החשד לביצוע עבירת משמעת.

(2) התנהלה חקירה פלילית או משמעתית נגד עובד המדינה בשל מעשה המהווה עבירת משמעת לפי חוק זה, או שהוגשו כתב אישום או תובענה או התקיים הליך מטעם בית משפט או בית דין בקשר לאותו מעשה, בתוך התקופות האמורות בסעיף קטן (א), יחל מנין תקופת ההתיישנות לגבי אותו מעשה ביום ההליך האחרון של החקירה, ביום ההחלטה לענין הגשת כתב אישום או תובענה בשל אותו מעשה, או ביום ההליך האחרון מטעם בית המשפט או בית הדין בקשר לאותו מעשה, הכל לפי המאוחר.

הוספת סעיפים 42. אחרי סעיף 64 לחוק העיקרי יבוא:

64א. הוראות סעיף 77 לחוק בתי המשפט יחולו על חברי בית הדין, בשניוניים המחויבים ובשינוי זה: בסעיף קטן (ג), אחרי "לפני בית המשפט העליון" יקראו "בתוך חמישה ימים מהיום שבו הודעה לבעלי הדין החלטת בית הדין" והסיפה החל במילים "בערעור ידון" – לא תיקרא.

א 64 ו' 64ב

ד ב ר י ה ס ב ר

הציבורי דורש זאת, לאשר לנציב השירות לפתוח בהליכים משמעתיים אם שוכנע כי נציב השירות לא ידע על ביצוע עבירת המשמעת וזאת אף אם חלפו חמש שנים מיום ביצועה.

כמו כן, מוצע לקבוע כי מקום בו מתנהלת נגד עובד המדינה חקירה משמעתית או פלילית בשל מעשה המהווה עבירת משמעת, או שהוגשו כתב אישום או תובענה או התקיים הליך מטעם בית משפט או בית דין בקשר לאותו מעשה, יחל מנין תקופת ההתיישנות מיום ההליך האחרון של החקירה או מיום קבלת ההחלטה לענין הגשה או אי הגשה של כתב האישום או התובענה בשל אותו מעשה, או ביום ההליך האחרון מטעם בית המשפט או בית הדין בקשר לאותו מעשה, הכל לפי המאוחר.

סעיף 42 לסעיף 64א המוצע

מוצע לעגן בחוק המשמעת את ההסדר הקבוע בסעיף 77 לחוק בתי המשפט, שענינו עילות פסלות של שופט מלשבת בדין, בשינויים המחויבים.

האמור. לאור ביטול מוסד הקובלנה, אין מקום לראות בהגשת קובלנה מועד לעצירת מרוץ ההתיישנות לענין עבירות משמעת. אולם, לאור תכליתו המרכזית של הדין המשמעתי אשר בא להגן על תדמית השירות הציבורי, מוצע להשאיר את מרכיב הידיעה על העבירה כתנאי להפעלת מרוץ ההתיישנות, וזאת על מנת למנוע מצב שבו עובד המדינה שביצע עבירה חמורה הפוגעת פגיעה קשה בשירות הציבורי ימשיך בעבודתו בלי לתת את הדין רק משום שהגורמים המוסמכים במערכת כלל לא ידעו על ביצוע העבירה, והכל תוך קביעת תקופה מקסימלית להתיישנות העבירה. עם זאת, לפי המוצע, יתייחס התנאי בדבר ידיעה על עבירת המשמעת רק לנציב השירות.

לפיכך, מוצע להחליף את הוראות סעיף 64 לחוק המשמעת, ולקבוע כי עבירת משמעת תתיישן אם חלפו שלוש שנים מיום שנודע עליה לנציב השירות, או אם חלפו חמש שנים מיום ביצועה.

בנוסף, על פי התיקון המוצע תוענק ליועץ המשפטי לממשלה סמכות, במקרים חריגים שבהם האינטרס

התליית הליכים 664. (א) בכל עת שלאחר הגשת תובענה ולפני גזר הדין, רשאי בית הדין להתלות את ההליכים לפי חוק זה, בין מיוזמתו ובין על פי בקשת נציב השירות, אם נוכח כי לא ניתן להביא את הנאשם להמשך משפטו.

(ב) הותלו ההליכים, לפי סעיף קטן (א), ולאחר מכן ניתן להביא את הנאשם להמשך משפטו, רשאי נציב השירות להודיע בכתב לבית הדין על רצונו לחדש את ההליכים, ומשעשה כן יחדש בית הדין את ההליכים ורשאי הוא להמשיך בהם מן השלב שאליו הגיע לפני התלייתם.

(ג) על אף הוראות סעיף 64, רשאי בית הדין לחדש את ההליכים לפי חוק זה, באישור נציב השירות ומטעמים שיירשמו, אף אם עברו בין מועד התליית ההליכים לבין המועד שבו ניתן להביא את הנאשם להמשך משפטו התקופות האמורות בסעיף האמור, ובלבד שההליכים הותלו מהטעם שהנאשם מתחמק מן הדין.

תיקון סעיף 66

43. בסעיף 66 לחוק העיקרי –

(1) בכותרת השוליים, במקום "הגשת תובענה" יבוא "הליכים משמעתיים";

(2) לפני "מותר" יבוא "בכפוף לתקופות ההתיישנות האמורות בסעיף 64", אחרי "להתחיל" יבוא "בחקירה לפי סעיף 16 או", הקטע החל במילים "ובלבד שהתובענה" עד המילים "לפי המאוחר" – יימחק ובמקום "היועץ המשטי לממשלה" יבוא "פרקליט המדינה".

תיקון סעיף 71

44. בסעיף 71(ב) לחוק העיקרי, במקום "סעיפים 31, 32 ו־48" יבוא "סעיף 48".

ד ב ר י ס ב ר

שהותלו, וזאת אף אם חלפו בין מועד התליית ההליכים לבין המועד שבו ניתן להביא את הנאשם להמשך משפטו, התקופות האמורות בסעיף 64 המוצע, ובלבד שההליכים הותלו מהטעם שהנאשם התחמק מהדין.

סעיף 43 סעיף 66 לחוק המשמעת, שענינו הגשת תובענה לאחר פרישת העובד, קובע את העיקרון ולפיו מותר להתחיל בהליכים לפני בית הדין נגד עובד המדינה לאחר שפרש מן השירות, על פי הוראת היועץ המשפטי לממשלה או נציב השירות, או לפי בקשת העובד, ובלבד שהתובענה מוגשת בתוך שנתיים מיום הפרישה או בתוך שנה מיום סיום חקירת המשטרה או הדיון הפלילי, לפי המאוחר.

מוצע לתקן את הסעיף האמור ולהתאימו לתקופות ההתיישנות הקבועות בסעיף 64 לחוק המשמעת, כנוסחו המוצע בסעיף 41 להצעת החוק. כמו כן, מוצע לקבוע במסגרת סעיף 66 האמור כי הסמכות להורות על פתיחה בהליכים משמעתיים לאחר פרישת עובד המדינה לפי אותו סעיף, הנתונה כיום ליועץ המשפטי לממשלה, תהיה נתונה לפרקליט המדינה, וזאת לצד הסמכות המקבילה הנתונה לנציב השירות.

סעיף 44 סעיף 71(ב) לחוק המשמעת מסמיך את השר, בהמלצת ועדת השירות כהגדרתה בסעיף 1 לחוק האמור (להלן – ועדת השירות), לאצול מסמכיותו לפי סעיפים 31, 32 ו־48 לאותו חוק, לבעל משרה במשרדו. לאור החלפת הוראות סעיפים 31

הוראה דומה קיימת גם בסעיף 39 לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969.

לסעיף 64 ב המוצע

מוצע להוסיף לחוק המשמעת הוראה לענין התליית הליכים במתכונת דומה לזו הקיימת בסעיף 94 לחוק סדר הדין הפלילי. שכן, לעיתים מתעוררים גם בדין המשמעת מצבים שבהם נאשמים לא מתייצבים להמשך הדיון ולא ניתן למצאם או שנבצר מהם באופן זמני מלהתייצב לדיון בשל מחלה קשה, ובמקרים כאלה, אין התביעה מעוניינת לבקש את ביטול כתב התובענה משום שביטול כאמור עלול להיחשב לזיכוי. עיכוב ההליך בידי היועץ המשפטי לממשלה, כפי שנעשה במקרים דומים בדין הפלילי, לא קיים בדין המשמעת ולא יסייע במקרה דנן, מאחר שניתן לחדש את ההליך רק עד תום תקופה מסוימת מיום ההחלטה על העיכוב. התוצאה תהיה במקרים כאמור שתיקים נשארים תלויים ועומדים לפני בית הדין, אשר ייאלץ לקיים, מזמן לזמן, ישיבה לענין בירור מצבם, דבר המכביד על פעילות בית הדין.

לפיכך, מוצע לקבוע הליך חדש של התליית הליכים, ולפיו יוכל בית הדין, כל עוד לא גזר את דינו של נאשם, להתלות הליך משמעת לפי חוק המשמעת, מיוזמתו או על פי בקשת נציב השירות, כאשר לא ניתן להביא את הנאשם למשפטו, למשל בשל מחלה קשה.

כמו כן, מוצע לקבוע כי נציב השירות רשאי להורות לבית הדין לחדש הליכים נגד נאשם לפי חוק זה,

תיקון סעיף 73 45. בסעיף 73 לחוק העיקרי, במקום הסיפה החל במילים "לפי הסעיפים" יבוא "לפי חוק זה, למעט הסמכויות הנתונות לו לפי סעיף 47(א),(ד), (17) ו-(ה1)".

תיקון סעיף 75 46. בסעיף 75 לחוק העיקרי, במקום הקטע החל במילים " על עובדי רשות מקומית" עד המילים "לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב]" יבוא "על עובדי גוף מבוקר", אחרי "שיקבעו בתקנות" יבוא "למעט רשות מקומית" והמילים "אותה רשות מקומית או" ו"אחר" – יימחקו.

תיקון חוק שירות המדינה (גימלאות) – [נוסח משולב], התש"ל-1970 – (1) בסעיף 15 –

(א) בפסקה (4), במקום הסיפה החל במילים "ולא נפסל לשירות" יבוא "ולא נשללה זכאותו לקיצבת פרישה בהחלטת בית הדין למשמעת שניתנה לפי סעיף 34(א) לחוק המשמעת";

(ב) פסקה (5) – תימחק;

(2) בסעיף 17(א), במקום "נפסל העובד לשירות בהחלטת בית הדין למשמעת, או החליט בית הדין אף בלי שפסל אותו לשירות" יבוא "החליט בית הדין למשמעת לפי הוראות סעיף 34(א) לחוק המשמעת";

(3) בסעיף 22(ג), המילים "בלי שנפסל לשירות" – יימחקו;

(4) סעיף 57 – בטל;

(5) בסעיף 62 –

(א) בכותרת השוליים, בסופה יבוא "או למחוסר אמצעים";

(ב) בסעיף קטן (א), אחרי "בפרנסתם" יבוא "או להורות שתשולם, כולה או מקצתה, לאותו אדם, אם הוכיח, להנחת דעתו של הממונה, כי הוא מחוסר אמצעים ונעדר כושר עבודה, והכל לתקופה ובתנאים כפי שיקבע";

(6) בסעיף 63(ב), המילים "בלי שנפסל לשירות" – יימחקו.

ד ב ר י ה ס ב ר

זמנית לעבודה אחרת או נטילת סמכויות מהעובד, (47(ד) (סמכות להורות לעובד המדינה שלא להתייב במקום עבודתו) ו-47(ה1) (סמכות לשקול את הפסקת ההשעייה), בהתאם לתיקונים המוצעים.

סעיף 47 בהתאם לסעיף 15(4) לחוק הגימלאות, עובד המדינה שנפסל לשירות בהחלטה של בית הדין לא יקבל קיצבת פרישה בתקופת הפסילה, ואולם אם נפסל לשירות לתקופה מוגבלת יחולו עליו הוראות מיוחדות בהתאם לסעיף 57 לחוק הגימלאות, שענינו תשלום קיצבה במקרה של פסילה מוגבלת. המשמעות של הוראות אלה, היא שלא נותר בידי בית הדין שיקול דעת לגבי שלילת קיצבתו של נידון שבית הדין מעונין לפסול אותו לשירות, והוא אינו מוסמך לפסול עובד המדינה מלחזור לשירות המדינה לתקופה מסוימת או לצמיתות, בלי לפגוע בקיצבתו.

ו-32 לחוק המשמעת, כמוצע בסעיפים 18 ו-19 להצעת החוק, וביטול סמכותו של השר באותם סעיפים, מוצע לתקן את סעיף 71(ב) לחוק המשמעת ולבטל את ההפניה שבו לסעיפים האמורים.

סעיף 45 סעיף 73 לחוק המשמעת מסמיך את נציב השירות, באישור ועדת שירות, לאצול לאחר מסמכויותיו לפי הסעיפים המנויים באותו סעיף. במסגרת התיקונים המוצעים לחוק המשמעת, נוספו סמכויות נוספות לנציב השירות, ובכלל זה סמכויות לענין חיפוש ותפישה, לענין הליכים לפני האחראי על המשמעת ולענין התיישנות והתליית הליכים. מוצע לתקן את סעיף 73 האמור ולהסמיך את נציב השירות, באישור ועדת השירות, לאצול לאחר מהסמכויות הנתונות לו לפי חוק זה, למעט הסמכויות הנתונות לו לפי סעיף 47(א) (סמכות להשעות עובד המדינה ממשרתו), (47(ד) (סמכות להעברה

48. בחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963, בסעיף 16, בסופו יבוא "ולענין עובד המדינה, כהגדרתו בחוק שירות המדינה משמעת, התשכ"ג-1963, אף אם החליט בית הדין למשמעת לפי הוראות סעיף 34(א)8 לחוק האמור, בפסק דין חלוט, כי הנסיבות מצדיקות פיטורים כאמור".

49. (א) תחילתו של חוק זה שישה חודשים מיום פרסומו (בסעיף זה – יום התחילה); תחילה, תחולה והוראות מעבר אולם תחילתו של סעיף 41ג(1) לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 27(2) לחוק זה, ביום כניסתו לתוקף של תקנות לפי סעיף 43 לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 30 לחוק זה.

(ב) הוראות סעיפים 17א ו-17ב לחוק העיקרי, כנוסחם בסעיף 15 לחוק זה, יחולו לגבי מעשה או מחדל שנעשו ביום התחילה ואילך.

(ג) הוראות החוק העיקרי כנוסחן ערב יום התחילה, ימשיכו לחול לגבי הליכים לפי אותו חוק שהיו תלויים ועומדים לפני בית הדין למשמעת ערב המועד האמור.

(ד) על אף הוראות סעיף 4א(א) לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 23(2) לחוק זה, מי שכיהן כחבר בית הדין למשמעת ערב יום התחילה לפי הוראות סעיף 4א(א) לחוק העיקרי כנוסחו ערב המועד האמור, יוכל להמשיך ולכהן בתפקידו עד תום תקופת כהונתו או עד תום חמש שנים מהיום שבו החל לכהן, לפי המוקדם מביניהם.

ד ב ר י ה ס ב ר

עובד המדינה, אף אם החליט בית הדין לפי הוראות סעיף 34(8) לחוק המשמעת, בפסק דין חלוט, כי נסיבות המקרה מצדיקות פיטורים בלא תשלום פיצויי פיטורים או בפיצויים חלקיים.

סעיף 49 מוצע לקבוע כי החוק המוצע ייכנס לתוקפו שישה חודשים מיום פרסומו (להלן – יום התחילה), וזאת כדי לאפשר לגופים המבוקרים כהגדרתם המוצעת בסעיף 1 להצעת החוק, שחוק המשמעת חל עליהם, להתאים את עצמם, בהתאמות הנדרשות, לשינויים המוצעים בהצעת חוק זו. יחד עם זאת מוצע לקבוע כי תחילתו של סעיף 41ג(1) לחוק המוצע, שענינו וכוותו של פגוע עבירה להיות נוכח בדיונים לפני בית הדין הנערכים בדלתיים סגורות, תהיה במועד כניסתו של תקנות לפי סעיף 43 לחוק המשמעת כנוסחו בסעיף 30 לחוק המוצע (לסעיף קטן (א) המוצע).

מוצע לקבוע כי הוראות סעיפים 17א ו-17ב המוצעים, הקובעים עבירות משמעת שאינן קיימות בחוק המשמעת כנוסחו היום, יחולו לגבי מעשים או מחדלים שנעשו ביום התחילה ולאחריה (לסעיף קטן (ב) המוצע).

כמו כן, מוצע לקבוע כי הליכים משמעתיים שערב יום התחילה היו תלויים ועומדים לפני בית הדין, ימשיכו לחול לגביהם הוראות חוק המשמעת כנוסחן ערב המועד האמור (לסעיף קטן (ג) המוצע).

בנוסף, מוצע להבהיר כי מינויים של חברי בית הדין שנעשו ערב יום התחילה, יעמדו בתוקפם עד תום תקופת כהונתו או עד תום חמש שנים מהיום שבו החלו לכהן, לפי המועד המוקדם מביניהם (לסעיף קטן (ד) המוצע).

מוצע, ברוח המלצות ד"ח קרמניצר, כדי להעניק שיקול דעת לבית הדין, כך שלא ייאלץ לבחור בין אפשרות של פסילה לשירות לבין הותרת הקיצבה, כולה או חלקה, בידי העובד, לתקן את סעיף פסקה (4) של סעיף 15 לחוק הגימלאות ולבטל את פסק (5) של אותו סעיף, וכן לבטל את סעיף 57 לחוק האמור (לפסקאות (1) ו-4) המוצעות).

סעיף 62 לחוק הגימלאות, שענינו תשלום גימלה לפרנסת בני המשפחה, מעניק לממונה על הגימלאות סמכות להורות על תשלום גימלה, כולה או מקצתה, שנשללה מאדם, למי שהאדם חייב בפרנסתו, ואם הגימלה נשללה עקב החלטת בית הדין – נתונה לממונה הסמכות האמורה על פי המלצת בית הדין. מוצע לתקן את הסעיף האמור ולהעניק לממונה על הגימלאות, במקרה שבו נשללה גימלה, כולה או מקצתה, מאדם או שהופסק לו תשלומה בהחלטת הממונה, להורות גם על תשלום הגימלה לאותו אדם, אם הוכיח, לדעת דעתו של הממונה, כי הוא מחוסר אמצעים ונעדר כושר עבודה (לפסקה (5) המוצעת).

סעיף 48 סעיף 16 לחוק פיצויי פיטורים, שענינו פיטורים ללא פיצויים מכוח הסכם קיבוצי, קובע כי עובד לא יהיה זכאי לפיצויי פיטורים או יהיה זכאי לפיצויים חלקיים בלבד, אם פוטר בנסיבות שעל פי ההסכם הקיבוצי החל על העובד, ובאין הסכם כזה – על פי ההסכם הקיבוצי החל על המספר הגדול ביותר של עובדים באותו ענף – מצדיקות זאת.

מוצע לתקן את הסעיף האמור ולקבוע כי אי זכאות לפיצויים או זכאות לפיצויים חלקיים כאמור תחול לגבי

נספח לדברי ההסבר

זה נוסחם של הסעיפים בחוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963, שמוצע לבטלם או להחליפם:

"הרכב המותבים של בית הדין

6. (א)...

(ב)....

(ג) נעדר מיישיבה חבר מותב שלבית הדין, למעט היושב ראש, יתקיים הדיון באותה ישיבה לפני שני חברי המותב הנותרים, אם הסכים לכך הנאשם, זולת אם החליט יושב ראש המותב לדחות את הדיון.

הפסקת הכהונה

9. (א)...

(א1) חבר בית הדין שהורשע בעבירה פלילית או בעבירת משמעת, רשאי שר המשפטים, אם לדעתו אין זה ראוי שימשיך בכהונתו כחבר בית הדין, להעבירו מכהונתו בבית הדין, לאחר שנתן לו הזדמנות להביא טענותיו לפניו או לפני מי שהסמיך לכך.

סמכות להעביר מכהונה

13. שר המשפטים בהתייעצות עם שר האוצר, רשאי להעביר חבר בית הדין מכהונתו על יסוד חוות דעת של ועדה רפואית ממונה על-ידי ועדת השירות המעידה שמחמת מצב בריאותו נבצר ממנו למלא תפקידו.

חוקר

15. נציב השירות ימנה לענין חוק זה חוקרים שיפעלו לפי הוראות התובע; לא נתן התובע לחוקר הוראה לענין פלוני, רשאי נציב השירות לתיתה.

סמכויות חקירה

16. בענינים שהם בסמכותו של בית הדין יהיו לתובע ולחוקר הסמכויות שאפשר להעניקן לפי סעיף 2 לפקודת הפרוצידורה הפלילית (עדות), והסעיפים 3 ו-4 לאותה פקודה יחולו על חקירות של התובע או החוקר מכוח סמכויות אלה, בשינויים המחוייבים לפי הענין.

ועדות משמעת

19. (א) יוקמו ועדות משמעת של שלושה עובדי המדינה כל אחת, שמתפקידן לשפוט את עובדי המדינה על עבירות משמעת מן הסוגים שקבע שר המשפטים לענין זה בתקנות, למעט עבירות כאמור בפיסקאות (3) עד (6) לסעיף 17.

(ב) שר המשפטים ימנה את חברי ועדות המשמעת מתוך רשימה שהגיש לו נציב השירות וכן מתוך רשימה שהגיש לו ארגון עובדי המדינה המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדי המדינה, ואם לא הוגשה תוך חדשים לאחר קבלת דרישה להגישה – מתוך כלל ציבור עובדי המדינה; סעיף 3(ג) יחול על הרשימות, בשינויים המחוייבים.

(ג) הקמת ועדות המשמעת ומינוי חבריהן אינם גורעים מסמכותו של בית הדין.

מינוי ועדות משמעת

20. (א) אב בית הדין ימנה את ועדות המשמעת מתוך חברי ועדות המשמעת שנתמנו כאמור בסעיף 19(ב), ויקבע מי יהיה יושב-ראש כל ועדה; ואולם אם הגיש רשימה ארגון עובדי המדינה המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדי המדינה, יהא לפחות חבר אחד בוועדת משמעת עובד המדינה ששמו נכלל באותה רשימה.

(ב) אב בית הדין רשאי למנות ועדות משמעת לענין פלוני או לכל ענין, ורשאי הוא להגביל את תחום סמכותה של ועדת משמעת למשרדים, ליחידות שבמשרד פלוני, לשטח פלוני של המדינה או של רשות מקומית, או לסוגים מיוחדים של עובדים או עבירות, הכל כפי שייראה לו בנסיבות הענין.

סיוג לכשירות

21. עובד המשרד שעמו נמנה הנאשם לא יהא חבר בוועדת משמעת שתדון בתלונה שהוגשה על הנאשם.

הגשת תלונה

22. נציב השירות או עובד שהשר הממונה על העובד ימנה לכך, רשאים להגיש לוועדת משמעת תלונה על עבירת משמעת שהיא בסמכותה, ועובד שהוגשה עליו תלונה כאמור חייב להתייצב לפני הוועדה במקום ובמועד שתקבע. תלונה לוועדת משמעת שלא מטעם נציב השירות, תוגש לנציב השירות, והוא יעבירנה לוועדת המשמעת שיש לה סמכות בענין הנדון.

סדרי דין בוועדת משמעת

23. ועדת המשמעת לא תשפוט עובד ולא תגבה עדות אלא בפניו; בכל הליך של ועדת משמעת תינתן לעובד הנוגע בדבר אפשרות להשמיע טענות, להביא ראיות ולחקור כל עד שהתייצב לפני הוועדה.

סמכויות ועדת משמעת

24. בכפוף לאמור בסעיף 30 יהיו לוועדת משמעת כל הסמכויות הנתונות לוועדת חקירה לפי סעיפים 8 עד 11 ו-27(ב) לחוק ועדות חקירה, תשכ"ט-1968.

החלטת הוועדה ואמצעי משמעת

25. תם הדיון ומצאה ועדת המשמעת, כי העבירה, נושא התלונה, הוכחה ולא הופסקו ההליכים לפי סעיף 27, תנקוט הוועדה נגד העובד אחד או אחדים מאמצעים אלה:

(1) התראה;

(2) נזיפה;

(3) הפקעת משכורת בסכום שתקבע הוועדה ושלא יעלה על החלק השנים-עשר ממשכורתו החדשית של העובד, לתקופה שלא תעלה על ששה חדשים; לענין פסקה זו, "המשכורת החדשית" – המשכורת הקובעת שלפיה היתה משתלמת קצבתו של העובד אילו יצא לקצבה ביום מתן ההחלטה;

(4) העברתו – בתיאום עם המנהל הכללי של המשרד או מי שהמנהל הכללי מינה לכך – למשרה אחרת או למקום עבודה אחר במשרדו, בהגבלת זמן, או ללא הגבלה;

(5) (בוטל);

(6) הורדה בדרגה או הקפאתה, במידה שתקבע ולתקופה שתקבע, ובלבד שלא תעלה על שנה אחת.

הודעה לנציב השירות

26. העתק החלטת הוועדה לפי סעיף 25 יימסר לנציב השירות, לא יאוחר משבוע ימים לאחר שניתנה, והוא רשאי לדרוש שיימסר לו כל חומר הדיונים שקדמו להחלטה.

הפסקת הדיון

27. ההליכים בוועדת משמעת יופסקו באחת מאלה:

- (1) הודעה מנומקת של נציב השירות לוועדת המשמעת, על הפסקת ההליכים;
- (2) הגשת תובענה לבית הדין באותו ענין;
- (3) החלטת הוועדה, שהעתק ממנה יימסר לנציב השירות, כי חומרת העבירה מחייבת העברת התלונה לבית הדין.

התערבות נציב השירות בהחלטת ועדת המשמעת

28. (א) נציב השירות רשאי, לא יאוחר מ־30 יום לאחר שנמסר לו העתק ההחלטה לפי סעיף 26, לעשות אחת מאלה:

- (1) לבקש מבית הדין לבטל את אמצעי המשמעת שהחליטה עליהם ועדת המשמעת, לרבות ההליכים שקדמו לה, וכן להורות על עיכוב הביצוע של אמצעים אלה עד להחלטת בית הדין;
- (2) לערער לפני בית הדין על זיכוי או על חיובו של העובד או על קולת אמצעי המשמעת.

(ב) ביטל בית הדין אמצעי משמעת שהחליטה עליהם ועדת המשמעת, רשאי הוא להורות לתובע להגיש לו תובענה.

ערעור העובד על החלטת ועדת משמעת

29. (א) עובד הרואה את עצמו נפגע על-ידי אמצעי משמעת שהחליטה עליו ועדת המשמעת – למעט התראה – רשאי לערער לפני בית הדין על חיובו בדין או על חומרת אמצעי המשמעת – לא יאוחר מהיום השלושים לאחר המועד שבו נמסר לו המסמך המכיל את האמצעי או המעיד עליו.

(ב) אמצעי משמעת שהחליטה עליו ועדת משמעת לא יבוצע אלא לאחר שעברה תקופת הערעור, ואם הוגש ערעור – לא יבוצע אלא לאחר שהחליט בית הדין בערעור.

(ג) אין בהוראות סעיף זה כדי לעכב ביצועה של החלטה להעביר את העובד מיד למשרה אחרת או למקום אחר.

ביצוע וסדרי דין

30. מותר לקבוע בתקנות הוראות בדבר ביצוען של החלטות ועדת משמעת על-ידי הרשויות הנוגעות בדבר, ושר המשפטים רשאי לקבוע את סדרי הדין בוועדות המשמעת.

סמכות של שר או של מנהל כללי

31. (א) שר או מנהל כללי רשאים, בשל מעשה או מחדל של עובד שיש בהם משום עבירת משמעת, לנקוט כלפי העובד באחת מאלה:

(1) התראה;

(2) נזיפה.

(ב) שר או מנהל כללי לא ינקטו באמצעי כאמור אלא לאחר שניתנה לעובד הזדמנות להביא טענותיו לפנייהם או לפני מי שהם הסמיכו לכך.

(ג) אמצעי כאמור בסעיף זה לא ייחשב כאמצעי משמעת לענין סעיף 62.

קובלנה

32. שר, נציב השירות, היועץ המשפטי לממשלה, מנהל כללי וסגנו לעניני מינהל ומנהל יחידת סמך רשאים להגיש לתובע קובלנה על עבירת משמעת שעבר עובד המדינה, הן ביזמתם הם והן על פי תלונה שהוגשה להם.

הגשת תובענה

33. (א) ראה התובע שיש בקובלנה ובחומר הראיות שלפניו כדי להעמיד את עובד המדינה לדין משמעת, רשאי הוא להגיש לבית הדין תובענה, והוא חייב להגישה אם מי שהסמיך אותו להיות תובע, הורה לו לעשות כן.

סירוב להעיד או להגיש מסמך

39. נדרש אדם על ידי בית הדין להשיב על האזהרה כאמור בחוק לתיקון דיני הראיות (אזהרת עדים וביטול שבועה), התש"ם-1980, או להגיש מסמך וסירב לעשות כן, ללא צידוק המניח את דעתו של בית הדין, ולא נקנס מכוח סעיף 11, רשאי בית-משפט השלום שבאזור שיפוטו גר אותו אדם או יושב בית הדין, לצוות על פי בקשת היועץ המשפטי לממשלה או בא-כוחו, שאותו אדם ייעצר לתקופה שיקבע ושלא תעלה על חודש ימים, עד שיסכים להעיד או להגיש את המסמך כנדרש לפני גמר הדיונים בבית הדין.

השעיה

47. (א) עובד שהוגשה עליו קובלנה לפי סעיף 32, רשאי נציב השירות להשעותו ממשרתו בשירות המדינה; התחילה חקירה פלילית של המשטרה נגד עובד בעבירה שלדעת נציב השירות יש עמה קלון, רשאי נציב השירות להשעותו ממשרתו בשירות המדינה לאחר התייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו.

הליך משמעתי והליך פלילי

61א. (א)...

(ב)....

(ג) סעיף קטן (א) לא יחול אם נתקיימה אחת מאלה:

- (1) האדם שעליו הוגשה קובלנה הסכים שיישפט תחילה בבית דין למשמעת;
- (2) בית הדין החליט, על פי בקשת היועץ המשפטי לממשלה, כי נסיבות המקרה מחייבות להקדים הליכים לפי חוק זה להליכים בפלילים.

התיישנות

64. לא יינקטו אמצעי משמעת לפי חוק זה נגד עובד המדינה על עבירות משמעת שנודעו לשר, למנהל הכללי, או לסגנו לעניני מינהל, למנהל יחידת הסמך, לנציב השירות או ליועץ המשפטי לממשלה שנתיים או יותר לפני הגשת הקובלנה לתובע או לפני מועד הגשת תלונה לפי סעיף 22; אלא שבחישוב תקופה זו לא יבוא במנין הזמן שבו נמשכו במשטרה או בבית המשפט חקירה או דיון פלילי בשל אותם מעשה או מחדל, לענין סעיף זה רואים דיון כנגמר כאשר אין עוד ערעור עליו.

הגשת תובענה לאחר פרישת העובד

66. מותר להתחיל בהליכים לפני בית הדין אף לאחר שפרש העובד מהשירות, ובלבד שהתובענה תוגש תוך שנתיים מיום הפרישה או תוך שנה מיום סיום חקירת המשטרה או הדיון הפלילי, לפי המאוחר על פי הוראות היועץ המשפטי לממשלה, או נציב השירות, או לפי בקשת העובד.

וזוה נוסחם של הסעיפים בחוק שירות המדינה (גימלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970 שמוצע לבטלם או להחליפם:

זכות לקיצבת פרישה

15. אלה זכאים לקיצבת פרישה:

.....

(5) על אף האמור בפסקה (4), רשאי בית הדין להחליט על שלילה מוחלטת של הזכות לקיצבת פרישה בנסיבות חמורות במיוחד ומנימוקים שיפורשו בהחלטתו.

תשלום קיצבה במקרה של פסילה מוגבלת

57. מי שנפסל לשירות המדינה לתקופה מוגבלת לפי החלטת בית-דין למשמעת, יחולו עליו הוראות מיוחדות אלה:

(1) לא תשולם לו גימלה לתקופת הפסלות; ואולם אם מלאו לנידון 60 שנים, או שהוא הגיע לגיל הקבוע לגביו, בהתאם לחודש לידתו, בחלק ב' בתוספת השניה לאחר עשרים וחמש שנות שירות, תשולם לו גימלה שלא תעלה על הסכום שהיה משתלם לו אילו היתה משכורתו הקובעת, לענין חישוב סכום הגימלה, בגובה השכר הממוצע, כמשמעותו לענין חישוב גימלאות לפי חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשכ"ח-1968, אלא אם כן הורה בית הדין להמיר את הקיצבה בפיצויי פיטורים; היתה הפסילה בנסיבות חמורות במיוחד, רשאי בית הדין להחליט כי לא תשולם לנידון כל גימלה בתקופת הפסלות.

(2) בעד הזמן שלאחר תקופת הפסלות תשולם לו הקצבה המגיעה לו על פי יתר הוראות חוק זה, אם פסק כך בית הדין למשמעת ובמידה שפסק; אולם אם היה זכאי לצאת לקיצבה ערב תחילת הפסלות, תשולם הקצבה במלואה החל מגמר תקופת הפסלות;

(3) נפטר הנפסל לפני תום תקופת הפסלות, תשולם לשאייריו הקצבה שהיו זכאים לה אילו היתה תקופת הפסלות באה לידי גמר ערב פטירתו של הנפסל."

הצעת חוק מרשם האוכלוסין (תיקון מס' 9) (מסירת פרטי רישום לגוף הפועל על פי חיקוק), התשס"ה-2005

1. בחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965' (להלן – החוק העיקרי). אחרי סעיף 29 יבוא:

הוספת סעיף 29א

29א. (א) על אף הוראות סעיף 29, רשאי שר הפנים, לבקשת גוף כמפורט להלן, למסור לו פרטי רישום כאמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג) של הסעיף האמור, הדרושים לאותו גוף לצורך מילוי חובתו או תפקידו כאמור בפסקאות (1) או (2) לפי הענין, אף אם לא הוכח שיש לאותו גוף ענין בדבר, לכאורה, ביחס לכל אדם שפרטי רישומו התבקשו כאמור, ובלבד שאותו גוף התחייב כי לא יעשה שימוש בפרטי הרישום שיימסרו לו אלא למטרה שלשמה נמסרו:

"מסירת פרטי רישום לגוף הפועל מכוח חיקוק

(1) גוף שמוטלת עליו חובה בחיקוק, לאמת את פרטי הזיהוי של אדם עם פרטי הרישום המופיעים לגביו במרשם;

(2) גוף שהוטל עליו תפקיד בחיקוק, ואשר שימוש סביר בסמכויותיו לצורך ביצוע תפקידו כאמור מצריך אותו לאמת את פרטי הזיהוי של אדם עם פרטי הרישום המופיעים לגביו במרשם.

(ב) מסירת פרטי רישום לגוף כאמור בסעיף קטן (א) יכול שתיעשה בדרך של מתן הרשאה לאותו גוף, לגישה ישירה למרשם.

ד ב ר י ס ב ר

טענה זו אינה יכולה להתקבל. שכן, ככלל, על הסמכה לפגיעה בזכות אדם להיות מפורשת. אין לפרש חוק כפוגע או כמסמיק לפגוע בזכות אדם – ובעניינו הזכות לפרטיות – וזולת אם הדבר נקבע בו במפורש.

לאור הפסיקה האמורה לעיל, מוצע לתקן את החוק, באופן שתקבע בו, באופן מפורש, הסמכות להעביר מידע, גם באופן המאפשר התחברות ישירה למאגר מרשם האוכלוסין, לגופים שמוטלת עליהם חובה בחיקוק, לאמת את פרטי הזיהוי של אדם עם מרשם האוכלוסין ולגופים ששימוש סביר בסמכויותיהם, לצורך ביצוע תפקידים על פי חיקוק מחייב אותם לאמת את פרטי הזיהוי של אדם עם פרטי הזיהוי במרשם.

סעיף 1 לסעיף 29א המוצע לסעיף קטן (א)

בסעיף 29א(ג) לחוק נקבע כאמור כי אדם שיש לו לכאורה ענין בדבר רשאי לקבל ידיעה על תאריך לידתו של אדם הרשום במרשם ועל פרטי רישום אחרים שייקבעו בתקנות. בתקנות מרשם האוכלוסין (קבלת פרטי רישום של נרשם), התשל"ה-1975 נקבעו פרטי הרישום האחרים לענין זה והם: שמות ההורים, מקום הלידה, המצב האישי, המין, הלאום, תאריך הכניסה לישראל ומספר הזהות.

כללי

חוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965' (להלן – החוק) קובע בסעיף 29, שענינו קבלת ידיעות, כי "אדם שיש לו לכאורה ענין בדבר רשאי לקבל ידיעה על תאריך לידתו של אדם הרשום במרשם ועל פרטי רישום אחרים שייקבעו בתקנות".

בפסק הדין שניתן בבג"צ 8070/98, האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' שר הפנים ואח' (פד"י נח(4), 842) שדן בסוגיית העברת מידע ממרשם האוכלוסין לגורמים שונים, ביניהם הבנקים, קבע בית המשפט בין השאר כי:

"בתחיקה המטילה על בנקים חובה לזהות את לקוחותיהם באמצעות מרשם האוכלוסין, אין היתר בדומה להיות שניתן להעברת מידע לגופים ציבוריים להתחברות ישירה למאגר המידע של משרד הפנים. לחיבור זה, שנועד ליעול השירות, אין עיגון בחוק. שכן, על פי דין ניתן לקבל את המידע אך על ידי פניה אינדיבידואלית מכוח סעיף 29 (ג) לחוק המרשם.

בענין זה נטען, כי סמכות המינהל למסירת המידע לבנקים מתבקשת מן החוקים והתקנות המטילים על הבנקים להיזקק לשירותי המרשם, וממילא מחייבת את המינהל לעשות מצדו את הדרוש לביצוע יעיל של תחיקה זו ולהשגת מטרתה.

¹ ס"ח התשכ"ה, עמ' 270; ס"ח התשנ"ו, עמ' 180.

(ג) מסירת פרטי הרישום תתבצע באופן ובתנאים שיקבע שר הפנים, בהסכמת שר המשפטים ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

(ד) על אף הוראות סעיף זה, מסירת מידע מהמרשם לגוף ציבורי כהגדרתו בפרק ד' לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981², תיעשה לפי הוראות הפרק האמור.

הוראת מעבר 2. עד למועד כניסתו לתוקף של תקנות לפי סעיף 29א לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 1 לחוק זה, רשאי שר הפנים להמשיך במסירת פרטי הרישום כאמור באותו סעיף לגוף שהחל לקבל.

ד ב ר י ה ס ב ר

המידע לפי הסעיף המוצע והתנאים למסירתו. בתקנות כאמור ייקבעו, בין השאר, הפרטים שיש לכלול בבקשה לקבלת המידע, אם בדרך של התחברות ישירה למרשם או בדרך אחרת, ובכלל זה – פרטי הרישום שאותם מבקשים לקבל, הסבר לנחיצות כל פרט רישום וציון האסמכתא החוקית לכך, פירוט מורשי הגישה למידע והסבר לנחיצות נגישותם למידע, פירוט מערכות הבקרה הממוחשבות שבהן יתקבל ויישמר המידע, אופן קבלת המידע ושמירתו וכללי האבטחה במאגר המידע.

לסעיף קטן (ד)

פרק ד' לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, קובע הוראות לענין מסירת מידע לגוף ציבורי כהגדרתו בפרק האמור, הכולל בין השאר את משרדי הממשלה ומוסדות המדינה האחרים, את הרשויות המקומיות וכל גוף אחר הממלא תפקידים ציבוריים על פי דין. בין השאר נקבע בפרק האמור כי מסירת מידע המצוי בידי גוף ציבורי, ככלל, אסורה וזאת גם בנוגע לידיעות על עניניו הפרטיים של אדם שאינן בהגדרת "מידע" המצויה בסעיף 7 לאותו חוק. אחד מהחריגים לכלל זה היא העברת מידע בין גופים ציבוריים כאשר העברת המידע נדרשת לצורך מילוי תפקידם של גופים אלו.

למען הסר ספק מוצע לקבוע כי מסירת המידע לגופים ציבוריים תמשיך להתבצע לפי הוראות פרק ד' האמור והתקנות מכוחו.

סעיף 2 עד להתקנת תקנות לפי סעיף 29א(ג) המוצע, מוצע לאפשר למשרד הפנים להמשיך ולהעביר פרטי רישום לגופים שהחלו לקבלם לפני תחילתו של החוק המוצע, ובכלל שההעברה עומדת בתנאי הסעיף האמור, זאת כדי לאפשר רציפות בהעברת המידע לגופים שהחלו לקבלו קודם לתחילתו של החוק המוצע.

הסעיף האמור עוסק במסירת מידע על פי פניה אינדיבידואלית בלבד שכן הוא דורש הוכחת ענין לכאורה בדבר, ביחס לכל אדם שפרטיו מבוקשים.

כאשר מדובר בגוף הפועל על פי חיקוק או הנדרש על פי חיקוק, לצורך ביצוע תפקידו, לאמת פרטי זיהוי ביחס למספר בלתי מסוים או בלתי ידוע מראש, של תושבים, הרי שהדרישה להוכחה מראש של ענין לכאורה לגבי כל תושב ותושב אינה מעשית.

מוצע על כן להסמיך במפורש את שר הפנים למסור מידע לגוף כאמור, גם בדרך של מתן הרשאה להתחברות ישירה למרשם האוכלוסין, בלי צורך להוכיח ענין לכאורה בדבר, ביחס לכל תושב ותושב שפרטיו רישומו מתבקשים, ובלבד שהמידע נדרש לצורך ביצוע התפקיד או החובה המוטלים על הגוף לפי חיקוק ולאחר שאותו גוף התחייב שלא לעשות שימוש בפרטי הרישום שיימסרו לו אלא למטרה שלשמה נמסרו.

וידוגש כי ההסמכה המוצעת תחול רק לגבי פרטי הרישום האמורים בסעיף 29 לחוק שכן אלו הפרטים שלגביהם ניתנה התייחסות מפורשת בחוק ובתקנות לגבי האפשרות למוסרן לידי אחר.

לסעיף קטן (ב)

מוצע להבהיר כי מסירת פרטי הרישום לפי הוראות הסעיף המוצע יכול שתעשה גם בדרך מקוונת, על ידי מתן הרשאה לגוף שמתקיימים בו התנאים שבסעיף קטן (א) המוצע, לגישה ישירה וממוחשבת אל מרשם האוכלוסין. מסירת המידע יכול שתיעשה גם בדרכים אחרות למשל, מסירת מדיה מגנטית, שאילתות ישירות וכיו"ב.

לסעיף קטן (ג)

מוצע להסמיך את שר הפנים, בהסכמת שר המשפטים, לקבוע בתקנות הוראות לענין אופן מסירת

² ס"ח התשמ"א, עמ' 128; ס"ח התש"ס, עמ' 304.